

**T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİMİ
ANABİLİM DALI**

**MİLLİ EĞİTİM ŞURA KARARLARINDA TÜRKÇE
ÖĞRETİM SORUNU**

Yüksek Lisans Tezi

**Hazırlayan
Mürvet ALEMDAR**

**Danışman:
Prof. Dr. Ali GÜLER**

BOLU-2007

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Mürvet ALEMDAR'a ait “ Milli Eğitim Şura Kararlarında Türkçe Öğretimi Sorunu”
adlı çalışma jürimiz tarafından Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalında
YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir./....../2007

Üye (Tez Danışmanı) : Prof.Dr. Ali GÜLER.....

Üye :Yrd.Doç.Dr. Samettin GÜNDÜZ.....

Üye : Yrd.Doç.Dr. Zeki ARSAL.....

Prof.Dr.Uğur ESER
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdür

ABSTRACT
TURKISH TEACHING PROBLEM OF THE NATIONAL EDUCATION
CONGRESS RESOLUTIONS

Alemdar, Mürvet

M.S Department of Educational Programs and Teaching Science

Supervisor: Prof.Dr.Ali Güler

July'2007 - Pg :76

In this research general information about an overlook to the Turkish national congresses, the purposes and missions of the Education congresses the style of the organization were given,

From the first National Education congress until the 15.th national Education congress the teaching of Turkish language in which the congress resolution was taken place how congress resolution about Turkish teaching reflected the government's agenda how these resolutions were practiced and in globalization period how language pollution would be prevented information was offered. The research is a documental examination. That era's Education policies, government programs and congress resolutions comparisons had been continued.

Consequently national Education congresses are advisory boards. Resolutions are published in the magazine then practised. Every congress are advisory boards. Resolutions are published in the magazine then practised. Every congress reflects the style of the Education and culture of that era with passing to democratic system it is hard to say that congress resolutions can be applied completely. It can be said that in the first four congresses Turkish was brought to agenda as mother language. It can be said that in the advance eras Turkish teaching was not taken place enough.

In the context these problems the sound teaching of Turkish language and Turkish lessons must be an important subject of the Education policies.

Key Words: Congress, Turkish Teaching, Language, Primary School, Program

ÖZET

MİLLİ EĞİTİM ŞURA KARARLARINDA TÜRKÇE ÖĞRETİM SORUNU

Alemdar,Mürvet

Yüksek Lisans.Eğitim Programları ve Öğretimi Bölümü

Tez Danışmanı:Prof.Dr.Ali GÜLER

Temmuz -2007, Sayfa: 76

Bu araştırmada; Türk Milli Eğitim Şuralarına genel bir bakış,eğitim Şuralarının amaç ve görevleri,organizasyon biçimi konularında genel bir bilgi verilmiştir.Birinci Milli Eğitim Şurasından başlayarak On Beşinci Milli Eğitim Şurasına kadar Türkçe öğretiminin,hangi Şura kararlarında yer aldığı,Şura kararlarındaki Türkçe öğretimi anlayışının,hükümet gündemine nasıl yansıdığı,Türkçe öğretimi ile ilgili Şura kararlarının uygulamaya nasıl aktarıldığı ve küreselleşme sürecinde dil kirliliğinin nasıl önlenebileceği hakkında bilgiler sunulmuştur.

Dokümanter olarak incelen bu çalışmada eldeki belgelerin Türkçe öğretimi ile ilgili kararları incelenmiştir. Denilebilir ki Anadil olarak Türkçe'nin en çok gündeme getirildiği Şuralar ilk dördü olmuştur.Onu izleyen dönemlerde Türkçe öğretiminin Şuraların gündeminde yeterince yer almadığı görülmüştür.

Sonuç olarak; Milli Eğitim Şuraları danışma kurullarıdır.Alınan kararların, Tebliğler dergisinde yer aldıktan sonra uygulamaya aktarılabilmesi mümkün olmaktadır.Her Şura dönemin eğitim ve kültür biçimini yansıtmaktadır.Demokratik sisteme geçişle birlikte Şura kararlarının tümüyle uygulanı bildiğini söylemek zordur.İşte bu sorunlar bağlamında Türk Dili ve Türkçe derslerinin sağlıklı öğretimi, Eğitim politikalarının önemli bir konusu olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Şura, Türkçe Öğretim, Dil, Eğitim, İlköğretim, Program

Aileme

TEŞEKKÜR

Türkçe Öğretiminin Cumhuriyet Dönemi Şura toplantısındaki karar çalışmasının ana konusunu oluşturmuştur. Konunun önemi titiz bir çalışmayı zorunlu kılmıştır. Bir çok disiplinin ilgi alanında yer alan bu konuda en büyük destek danışmanın, Sayın Prof. Dr. Ali GÜLER'den gelmiştir. Araştırma boyunca rehberliği ve yardımları için danışmanım Sayın Prof. Dr. Ali GÜLER'e saygı borçluyum ve en içten teşekkürlerimi sunarım

Tüm eğitim yaşamım boyunca bana her yönden destek olan çok sevdiğim ve saygı duyduğum anne ve babama, her an yanımda olan ve yardımlarını esirgemeyen kız kardeşlerime en içten teşekkürlerimi sunarım.

Mürvet ALEMDAR

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ABSTRACT	III
ÖZET.....	IV
TEŞEKKÜR.....	VI
İÇİNDEKİLER.....	VII

BÖLÜM I

GİRİŞ.....	1
Problem.....	3
Alt Problemler.....	3
Araştırmanın Amacı.....	4
Araştırmanın Önemi.....	4
Sayıtlar.....	5
Sınırlılıklar.....	5
Tanımlar.....	5

BÖLÜM II

KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ LİTERATÜR	
MİLLİ EĞİTİM ŞURA'LARI ÜZERİNE GENEL BİLGİ.....	6
Bilimsel Gerekler.....	6
Politik Gerekler.....	9
Eğitim Şura'sının Amaç ve Görevleri.....	10
Bilimsel Danışmanlık Görevleri.....	10
İdari Görevler.....	11
Yetki Sınırları.....	13
Milli Eğitim Şura'larının Organizasyon Biçimi.....	13
Tabi Üyeler.....	14
Seçimle Gelen Üyeler.....	15
Milli Eğitim Bakanı Tarafından Davet Edilen Üyeler.....	16

İLGİLİ LİTERATÜR.....	17
-----------------------	----

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli.....	19
Verilerin Toplanması.....	19
Verilerin Analizi.....	19

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

1.Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	20
2.Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	20
Birinci Milli Eğitim Şurası.....	20
İkinci Milli Eğitim Şurası.....	24
Üçüncü Milli Eğitim Şurası.....	42
Dördüncü Milli Eğitim Şurası.....	44
Beşinci Milli Eğitim Şurası.....	46
Altıncı Milli Eğitim Şurası.....	47
Yedinci Milli Eğitim Şurası.....	48
On ikinci Milli Eğitim Şurası.....	50
On Beşinci Milli Eğitim Şurası.....	54
3.Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	55
4.Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	55

BÖLÜM V

SONUÇ VE TARTIŞMA

Sonuç.....	56
------------	----

BÖLÜM VI

Öneriler	60
KAYNAKÇA.....	62

BÖLÜM I

GİRİŞ

Toplumda en etkili öğretim aracı dildir. Dil ile insanların iletişim kurmalarının ötesinde kültür üretmeleri ve onu sonraki kuşaklara aktarmaları sağlanır. Kaynağı bilinçaltı olan dilin bu özelliği kendiliğinden oluşmuyor. Bireyin uzun öğrenme süreci ve bilgi birikiminin de ürünüdür. Kişiliğin oluşumunda en etkili araçtır. Sadece kişiliğin değil, ulusal kişiliğin oluşumunu da sağlar. Bu ise dil bilincinin sağlanmasına bağlıdır. Bireysel düzeyde yapılan "özerk kişilik" ve dil bilinci, toplumsal anlamda da bilinçlenmenin ön koşuludur. Bilinir ki, "kolektif bilinç" bireysel bilincin üstünde ama bireysel bilincin bir sentezi durumundadır.

Kararlı, bilinçli devlet politikaları çoğu kez tek yanlı olarak işlemektedir.

Bu işleyiş iletişim araçları güçlü olanlardan güçsüzlere doğru hızla bombardıman etkisiyle sürüp gitmektedir. Dünya'da bir paradoks yaşanmaktadır. Bir yandan bilim dili olarak belirli diller önerilmekte, ülkeler o alanda tartışmaya itilmekte, ülke insanların birbirini anlamaları güçleştirilmektedir. Afrika'da yıllarca yaşanan bu oyun gelişim sürecini hızlandırmak niyetinde olan ülkelerde de denenmektedir.

Türkiye'de 1950 yıllarından bu yana bu kıskacın içinde kendi dilinin yabancı olmaya çalışılmaktadır. Bu yabancılaşma süreci "eski-yeni" , "Türkçe-yabancı dil" biçiminde sunulmaya çalışılıyor. Bu kavganın sürdüğü yerde, hele hele kavga aracı dil olarak gündemdeyse, bu kavgaya diğer iletişim araçları katılmışsa toplumsal bilinçlenme değil, bilinçsizleşme gündeme gelir. Bu kaygı eğitim politikalarında her bilimsel toplantıda anadil olarak Türkçe ve onun'la ilgili öğretim birincil sorun olarak irdelenmiştir. Öğretim programlarında, şura kararlarında Türkçe'nin sorunlarının irdelenmesi önemli bulunmuştur.

Nitekim ilköğretim Türkçe dersi öğretim programlarında zihinsel becerilerin geliştirilmesi sürecinde öğrencilere şu özellikler kazandırılmaya çalışılmaktadır.

Anlama, sıralama, sınıflandırma, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme.

- Bilgiyi araştırma, keşfetme,yorumlama ve zihinde yapılandırma,
- Kendini ifade etme, iletişim kurma, arkadaşlarıyla iş birliği yapma, tartışma, problem çözme,ortak karar verme ve girişimciliktir.

Bu amaçla geleceğin öğrencilerini yetiştirecek Türkçe programının öngörüsü şu esaslarla vurgulanmaktadır.

- Türkçeyi doğru ve etkili kullanma,
- Kendini ifade eden, iletişim kuran,iş birliği yapan,girişimci ve sorun çözen.
- Bilimsel düşünen, anlayan, araştıran,inceleyen,eleştiren, sorgulayan ve yorumlayan.
- Haklarını ve sorumluluklarını bilen, çevresiyle uyumlu, şartlandırmaya duyarlı
- Okumaktan ve öğrenmekten zevk alan,
- Bilgi teknolojilerini kullanan

Dilleri birbirinden ayıran özellikler vardır. Eğer bu ayırıcı özellikler dikkate alınmazsa diller kendi özgünleri doğrultusundaki gelişimi ve özelliklerini yitirebilir.

Bu ayırıcı özellikler şu noktalarda toplanabilir.

- Dillerin sesleri birbirinden farklıdır. Her dilin sesleri o dil özgüdür. Birbiriyle tamamen ayrı olan ses sistemini kullanan iki dil yoktur. Ayrıca her dilin ayrı tonlama, ahenk, ritim ve vurgu özellikleri vardır.
- Seslerin organizasyonu her dilde farklıdır. Bazı sesler bir dilde peş peşe gelebildikleri halde,diğerlerinde gelemmezler,Türkçe'deki büyük ve küçük sesli uyumu başka dillerde görülmez.
- Her dilin sözcükleri farklıdır. Her dilin duygu, düşünce, fikir, iş belirten sözcükleri kavram, form ve anlam olarak farklıdır.
- Her dilin kültürel kalıpları birbirinden farklıdır. Her dil, o dilin konuşulduğu kültürü yansıtır. Bu yüzden kültürel alışkanlıklar, gelenekler dil ayrıcalığıyla yansıtılırlar. Kültürel kavramların, bir dilden diğerine çevrilmesi son derece güçtür. Dilin bu özelliği onu diğer iletişim sistemlerinden ayırır. Güler, Ali, " Toplumsal Bilincin Oluşumunda Dil ve Düşünce Boyutu", IX . Dilbilim Kurultayı, 25-27 Mayıs 1995 s.1

Bu özgün özelliklerine rağmen tarihte en çok sarsıntı geçiren diller arasında bulunan Türk Dili ; Arapça, Farsça, Fransızca, İngilizce'nin pençesinde hep kıvranmıştır. Cumhuriyet dönemindeki çabalar, izleyen dönemlerde bir kavgaya dönüştürülmüş, bu kavga bir dil ve kültür politikası olarak sunulmaya çalışılmıştır. Tarih boyunca Türk dilinin taşıyıcısı Türk halkı da "reklam dili","politika dili","yabancı müzik", "moda" ve ticari kurumların tabelalarıyla kirlenmiştir. Dil gelenekleri sağlam toplumların caddelerinde birkaç saat dolaşın,en az elli-yüz kavram öğrenirsiniz. Özellikle sahil,kent ve kasabalarına uğrayın ne Türkçe bir ticari yer adı ne de yemek adı bulursunuz. Kendi toplumunuzda dilsiz gibi olursunuz. Her ulusun kavramları var;buna son zamanlarda Doğu Avrupa ülkelerinin ve Balkanların da dilleri ve yazı formları eklendi. Çocuklarınıza ulusal bilinçlenmeyi, toplumsal bilinçlenmeyi öğretin. Nedendir bilinmez ama Türkiye'de Türkçe konuşmak hep horlanmıştır,yadırganmıştır. Asıl aydınlarımızı yaralayan yön budur; bu olmalıdır.

Dil bir anlaşma,uzlaşma aracı olduğu gibi,bilimsel bilginin evrensel ölçütlerle ifadesini sağlayan bir teknik olma özelliği de vardır.İster günlük hayatta,ister ulusal boyutta olsun bir ülkenin gelişmişliği,ulusal bütünlüğü,uluslar arası başarısı ve saygınlığı,o ülkenin dil ve düşünce zenginliğine bağlıdır.Bunun yolu da sağlıklı terim bilgisi,kirlenmemiş dile ve kişilerin birbirini rahat anlayabildiği bir sade dil oluşumuna bağlıdır.İşte bu sorunlar bağlamında Türk dili ve Türkçe derslerinin sağlıklı öğretimi eğitim politikasının önemli bir sorunudur.

Problem

Milli Eğitim şuralarında Türkçe öğretimi dersleri nasıl bir tarihi gelişim içinde kararlaştırılmıştır.

Alt Problemler

- Türkçe öğretimi hangi şura kararlarında yer almıştır?
- Şura kararlarındaki Türkçe öğretimi anlayışı hükümetlerin gündemine nasıl yansımıştır?
- Türkçe öğretimi ile ilgili şura kararları uygulamaya nasıl aktarılmıştır?
- Şura kararlarında dil kirliliğini önlemek için ne tür kararlar alınmıştır?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Milli Eğitim Şuralarında Türkçe Öğretimine yer verilmesi durumunu saptamaktır.

Araştırmanın Önemi

Ulusal kültürün temel anlayışının sağlayıcısı olarak anadil Türkçe ve onunla ilgili danışma kurulu olan şuranın kararlarının incelenmesi önemli bulunmuştur. Türk kültür ve eğitim politikasının özü dil politikasına verilen öneme bağlıdır. Toplumların yaşamının verimliliği dirliği dilin ağırlığına ve zenginliğine bağlıdır.

Son dönemlerdeki dildeki kirlenme Türkçe'yi oldukça zayıflatmıştır. Bu arada küreselleşmenin yarattığı kavram anarşisi giderek Türkçe'nin bilim dili olup olmayacağı konusunda da kısır tartışmalara itmiştir. Alanı ne olursa olsun her alanda Türkçe'ye en azında saygı duyulması gerekir. Dokunulmaz kılınması gereken dilin önemi büyüktür. Dilin kirliliği ve zayıflatılması şu açmazlara yol açabilir.

-Kirlenen dil ile ulusal kültürü zenginleştirme olanağı yoktur.

-Dilin zayıflatılması düşünmenin alanını daraltır. Düşüncenin duruluğu sağlanamaz. İnsanların anlaşmaları zorlaşır. Böyle bir ortamda ulusal direnç kırılır. Her insan art niyetli insanların güdümüne girebilir. O zaman dirlik ve düzenden söz edilemez.

-Düşünce kısırlığı üretme işlevini ortadan kaldırır. Seçenekleri yok eder." Mikro" düzeydeki olumsuz oluşumlara yol açar. Tartışılması bile sorun olan olaylar doğal karşılanır olur.

- Kültürdeki "çocukta birlik" anlayışının özünden uzaklaştırılması çabaları zayıf bir dil bilincinin yaratılmasıyla ivme kazanır. Korkunç olanı da bu alt kültürlerin "etnitesilere" dönüştürme isteğidir. Bunu önlemenin yolu dili zayıflık ve kirlilikten kurtarmaktır. Bunun sorumluluğu konuşan her kişi ile başlar, yerel yönetimlere kadar uzanır. Bilim üretenlerin tutumlarıyla ortaya çıkar. Bölünmüşlüğe, parçalanmışlığa yol açan her ufak oluşum korkunç sonuçlar doğurabilir.

-Türk dilinin tümüyle ulusallaşması için sokakta, okulda, üniversitede bir seferberliğe ihtiyaç vardır

-İzlenecek kültür politikası yabancılaşmayı gidermek zorundadır. Küreselleşen dünyada ulusal dokuyu korumak Türk toplumu için önemli bir sorundur.Yabancılaşmayı durduracak fazla direnme noktaları bulunmaktadır. (Güler, Ali,Elazığ s.400)

Bilimsel danışmanlık görevi olan Şura'lar Türkçenin incelenmesini önemli bulduğu söylenebilir.Şura tartışmalarının bu yöntemi araştırılması araştırıcı önemli bulunmaktadır.

Sayıtlılar

Bu araştırma alınan Şura kararlarını olduğu gibi yansıtmaktadır. Kararlarda hiçbir şekilde değişiklik ve yorum yapılmamıştır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma şura kararlarının tüm okullardaki Türkçe öğretimi alanı ile ilgili olanlarıyla sınırlıdır.

Tanımlar

Dil:İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta;kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık;milleti birleştiren,koruyan ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese;seslerden örülmüş muazzam bir yapı;temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış gizli antlaşmalar ve sözleşmeler sistemi.(Ergin 1992:7

İlköğretim Okulu:Zorunlu eğitim çağındaki çocukların eğitim-öğretim gördükleri ilköğretim kurumu.

Program: Türkçe ve Dilbigisi derslerinin hedeflerinin gerçekleştirmek için öğrencilerin karşı karşıya geldikleri düzenli öğrenme yaşantılarının tümü.

Eğitim:Eğitim sözcüğü Türkçe’de birbirinden farklı en az şu altı anlamı ifade edecek biçimde kullanılıyor; 1) Disiplin, 2) Sosyal hizmet, 3) Kazantı, 4) Öğrenim, 5)Soysal Kurum, 6) Kasıtlı kültürlenme süreci (Ertürk, 1975, s.9)

“Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir.”(Ertürk,1975,s.12).

BÖLÜM II

KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ LİTERATÜR

2. MİLLÎ EĞİTİM ŞURA'LARI ÜZERİNE GENEL BİLGİ

2.1. Milli Eğitim Şura'sının Kurulmasını Gerekli Kılan Sebepler

Milli eğitim Şura'sının kurulmasını gerekli kılan şartlar çok çeşitlidir. Bu şartlar kendini daha bir yüzyıl öncesinden itibaren hissettirmiştir. Bunları iki grupta toplamak mümkündür:

2.1.1. Bilimsel Gerekler

Eğitim ve öğretim meselelerini bilimsel esasta ele almak ihtiyacı Tanzimat' tan itibaren başlamıştır.Cumhuriyet dönemi Şura toplantılarıyla Tanzimat döneminde yapılan bilimsel toplantılar arasında organik bir bağlantı kurmaya çalışanlar da olmuştur. (Unat, Faik Reşit,1964 ,s.26)Ancak bu tip toplantılara duyulan ihtiyaç Kurtuluş Savaşından sonra kurulan hükümetlerin programlarında görülmüştür. (Arar, İsmail, 1968 s.24)

Bunların hepsinde eğitim ve öğretim işlerinin,eğitim hedeflerinin bilimsel olarak ele alınması ve düzenlenmesi gereği üzerinde durulmuştur.(Güler, Alı, Elazığ 1983 s.51)Nitekim Fethi Okyar Başkanlığındaki İcra Vekilleri programında,bilimsel esaslara dayalı bir kurula ihtiyaç olduğu şöyle açıklanmaktadır:

"Maarif Vekaletinin ıslahat ve icraatında takip edeceği ilmi esasları tespit vazifesiyle mükellef bir heyet-i ilmiyesi bulunacaktır."(a.g.e. s.51)

16-21 Temmuz 1921 tarihleri arasında Ankara'da toplanan "Maarif Kongresi"nde yeni kurulacak devletin eğitim politikasının esasları tespit edilmek istendi.(Güler. a.g.e. s. 52)

Hükümet programı doğrultusunda,çeşitli eğitim meselelerini tartışarak ve gerekli kararları almak amacıyla,Birinci Heyet-i İlmiye 15 Temmuz-15 Ağustos 1923 tarihleri arasında Ankara'da toplandı Milli Eğitim Bakanının başkanlığında

Müsteşar,Bakanlık Genel Müdürleri,ilgili Bakanlıkların temsilcileri,Darülfünun Müderrisleri, Yüksel Okul Müdürleri, çeşitli derecedeki eğitim kurumlarının temsilcileri katıldı. Eğitim ve öğretim meseleleri ilk defa ayrıntılı olarak böyle bilimsel bir toplantıda ele alındı.

Bir yıl sonra 1924 tarihinde eğitim işlerini ve kültür meselelerini görüşmek üzere Ankara'da İkinci Heyet-i İlmiye toplandı.(a.g.e. s.52) Aynı esaslarla 26 Aralık 1925 - 8 Ocak 1926 tarihleri arasında üçüncü Heyet-İlmiye toplandı. Ancak toplantıların bilimsel yeterliliği olmadığı, meseleleri bilimsel olarak ele alabilecek başka bir kurula ihtiyaç olduğu dönemin Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati şöyle açıklamaktadır:

"Maarif Vekaletinde şimdiye kadar münhasıran talim ve terbiye işleriyle ilmi suretle meşgul bir daire tesis olunmuş değildir.339 senesinden beri zaman zaman toplanan heyet-i ilmiyeleriyle bu Hizmetlerin ifası düşünülmüş ise de daimi ve kuvvetli bir teşkilata malik olmayan bu heyet-i ilmiyelerden sarıh faydalar istihsali mümkün olmamıştır.”(Söylev ve Demeçler 1 s.350)

İhtisası gerektiren işlerde uzmanlara çalışma imkanı sağlayarak,Milli Eğitim teşkilatının kurulması gerekliliği kendini ortaya koydu. Bu da,ancak bilimsel bir kurulda ele alınabileceğini belirten Mustafa Necati bu konudaki fikirlerini şöyle açıklamaktadır:

"Maarif teşkilatımızın ilmi esaslar üzerinde kurmak terbiye ve tedris sistemimizi memleketin ihtiyaçlarına uygun olduğu kadar muasır medeniyetin icabatına Tevfik etmek için en salahiyyetdar zatlarla bizim de böyle bir teşkilat vücuda getirmemize kat-ı ihtiyaç vardır.”(a.g.e. s.359)

Böyle bir kurulda görev alacak uzmanlara Bakanlıkça herhangi bir etki olmayacağını Mustafa Necati şöyle ifade etmektedir:

"Maarif Vekaleti için şahsiyetlerin, tebeddülünden müteessir olmayacak Maarif şartname-i esasını programını,uzun tetkiklerden sonra ancak böyle bir heyet hazırlayabilir.”(a.g.e. s.350)

Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati,Türkiye Büyük Millet Meclisinde Bakanlık" Merkez Teşkilat Kanunu Tasarısı" görüşülürken 20 Mart 1926'da söz konusu bu ihtisas kurulunun Maarif Vekaletinin manevi bir kontrol vazifesi yapacağını açıkça belirtmektedir

"Memleket halkının terbiyesine ait mesaili ile uğraşmak da Maarif Vekaletinin vazifesidir. Onun için bunlara ait tedbiri almak, programlarını ihzar etmek üzere Maarif Vekaletinin haricinde ve Maarif Vekaletine manevi bir kontrol vazifesi yapacak bir heyete ihtiyaç vardır."(a.g.e. s.356)

Eğitim meseleleri ayrıca da kamu oyunu, basın ve bilim adamlarını da derinden meşgul etmiştir. Çünkü böyle bir kurulun toplanmasıyla onlardan gelecek uyarılar ilgililere yol gösterecektir.(A.Güler,Şuralar. s.53) Bilimsel bir kurulun gerekliliğini Sadettin Celal Antel O yıllar şöyle savunmaktadır:

"Bu programlar nasıl tanzim edilecektir? Şüphesiz salahiyyetkar bir ilmi heyet tarafından: Ancak,bu ilmi heyetin sureti teşekkülü ve tarzı mesaisi itibariyle,şimdiye kadar toplanan ilmi heyetlerden farklı olması icap ediyor."(Sadrettin,Celal Antel1939 s.8) Milli Eğitim Şura'sının teşkilinin bilimsel gerekliliği o dönemin basınında da çeşitli ifadelerini bulmuştur. Nitekim 20 Temmuz 1939 yılında Fatih Rıfki Atay "Ulus" Gazetesinde yayınlanan makalesinde bu konuda şöyle demektedir:

"Yüksek müesseselerimizden her birinden Türkiye'nin her safhasında muhtaç olduğu ihtisas adamlarını yetiştirmekle beraber milli kültürü kurmak ve yaymak, ilmi araştırmalar yapmak için birer canlı kaynak ilmi metodu öğretmek ve ilmi zihniyeti aşlamak için birer çalışma ocağı,milli davalarımızın hakimiyetini her şeyin üstünde tutacak birer kültür kurumu haline getirmek için mevcut imkanlardan azami derecede istifade etmek yolunda ve kararındayız."(Fatih Rıfki Atay,Ulus 20 Temmuz 1938 s.1)

Bu gerekler, Milli Eğitim Bakanlığının resmi belgelerinde hemen ifadesini bulmuştur. 3 Nisan 1926 tarih ve 789 sayılı "Maarif Teşkilatına Dair Kanun"un birinci ve ikinci maddeleri bir "Dil Heyeti" ile "Talim ve Terbiye Dairesi" kurulmasını öngörmektedir."(Milli Eğitim ile İlgili Kanunlar c.1 Ankara 1953 . s.3)

Yeni düzeni yabancı etkilerden, özellikle ekonomik, siyasal ve sosyal karakterdeki dış etkilerden temizlemeyi arıtmayı başlıca amaç edinen Mustafa Kemal,eğitim kurumlarının yeni baştan düzenlenmesinde,yabancı uzman çağırmaktan çekinmedi.(M. Şükrü Koç 1970. s.57)

Ancak yabancı uzman raporlarına rağmen eğitim ve öğretimde bir ahenk kurulamadı. Bu güçlükleri daha 20 Mart 1926 tarihinde dönemin Milli Eğitim Bakanı

Mustafa Necati, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Bakanlık "Merkez Teşkilat Kanunu Tasarısı" Görüşülürken şöyle belirtmektedir.

"Diğer devletlerde olduğu veçhile milletin terbiye-i umumiyesine ait meselesini halletmek mektep programlarını ve bütün dünyada olan kitapları ve her sene maarif aldığı cereyanları tetkik etmek için ayrıca bir Talim ve Terbiye Heyeti yalnız bununla uğraşmaz. Milletin ve memleketin hayatın terbiyesine ait mesaili umumiye ile uğraşır. Mesela sinemalar, tiyatrolar, kitaplar vardır. Bunlar memleketimize kontrolsüz girer. Memleket terbiyesine ait mesaili ile uğraşmak da Maarif Vekaletinin vazifesidir. Onun için bunlara ait tedbiri almak, programlarını ihzar etmek üzere Maarif Vekaletinin haricinde ve Maarif Vekaletine manevi bir kontrol vazifesi yapacak bir heyete ihtiyaç vardır."(Söylev ve Demeçler 1. s.356)

Eğitim ve öğretimde uygulanmakta olan yönetmelik ve programlarının ve teşkilatın sonuçlarını incelemek ve beliren yeni ihtiyaçlara göre yapılması gereken değişiklikleri kararlaştırmak Eğitim Şura'ları toplantılarıyla mümkün olacaktır.

2.1.2. Politik Gerekler

Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra, eğitim alanında yapılan çalışmalardan en önemlisi eğitimde birliğin sağlanması meselesi olmuştur. Bunu için 1924 tarihinde "Tevhid-i Tedrisat"kanunu çıkarılmıştır. Bu kanunla eğitim kurumları merkeziyetçi bir idare ve denetim altında alınmıştır. Bu girişimler eğitim ve öğretim işlerini yürütecek merkezi bir "Milli Talim ve Terbiye Heyeti"nin kurulması ihtiyacını doğurdu. Bu amaçla 22 Mart 1926 tarihi ve 789 sayılı "Maarif Teşkilatına Dair Kanun"la Talim ve Terbiye Dairesi kuruldu.Bu yasa,taşra teşkilatına ve okullara yöneliktir.Bu yasa gereğince Milli Eğitim Bakanlığının 19 Nisan 1926 tarihli toplantısında Milli Eğitim Şura'sı yönetmeliği kabul edildi. (A.Güler. Şuralar, s.55)

1933 yılında 2287 sayılı "Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilat Kanunu" yürürlüğe girdi. Bu yasa ile Talim ve Terbiye Heyeti danışma organı olarak kabul edilmiştir. Bu yasalara rağmen Milli Eğitim Teşkilatının işleyişinde bir birlik sağlanamadı.Çünkü her şeyden önce,bu birliği sağlayacak yeterli teknik organ mevcut değildi.Bu birliğin kurulması,ancak her meslek grubundaki uzmanların toplanarak tartışmalarının sağlanmasıyla mümkündü.Böyle bir toplantının yapılması ilgililerce de kabul edilmiştir.İşte bu yolla eğitim sisteminde kamuoyu isteklerini

yansıtıcı bir kurula olan ihtiyaç Şura'nın toplanmasını gerekli kılmıştır. Ayrıca yabancı uzman raporlarına rağmen, Türk eğitim meselelerine çözüm getirilememiştir. Bu durumda ülkenin kendine göre bir sistem kurma ihtiyacı doğmuştur. Bu sistemin başarılı olması için kararlı bir politikanın izlenmesi zorunluydu.(a.g.e. s.55) Bu politikaya yön verecek milli bir danışma organının kurulması da zorunlu olmuştur.

2.2. Eğitim Şura'sının Amaç ve Görevleri

Eğitim Şura'sının amacı Türk Milli Eğitim meselelerinin çözümünde yardım sağlamaktır. Bu yardımı şu biçimlerde yapar: Bilimsel danışmanlık, İdari danışmanlık olarak gerçekleştirmeye çalışır.

2.2.1. Bilimsel Danışmanlık Görevleri

Eğitim Şura'sının bu görevleri yasa ile sınırlandırılmıştır. 2287 sayılı yasanın üçüncü maddesi şu esasları gerektirmiştir:

"Milli Eğitim Şura'sı, Cumhuriyet Milli Eğitiminin eğitim ve öğretim işlerinde talim ve Terbiye Dairesince hazırlanacak yönetmelik, tüzük, program ve esaslarla Şura üyesi tarafından yapılacak teklifleri inceleyerek bir karara bağlar. Milli Eğitim Şura'sının kararları, Milli Eğitim Bakanının tasdiğiyle kesinleşir." (Milli Eğitim ile İlgili Kanunlar 1 s.12)

Talim ve Terbiye Dairesiyle Eğitim Şura'sı arasında sıkı bir bağlılık vardır. Eğitim Şura'sının bilimsel danışmanlığı Talim ve Terbiye Dairesinin alacağı kararlarda bilimsel esasta yardım etme şeklindedir.

22 Haziran 1933 tarih ve 2287 sayılı "Maarif Vekaleti Merkez Teşkilatı ve Vazifeleri" hakkındaki kanun ise "Talim ve Terbiye Heyeti" Bakanlığın bilimsel danışma organı olarak yer almakta, Kurulun ve Başkanın görevleri şu şekilde tespit olunmaktadır:

"Vekaletin alakadar dairelerince hazırlanacak kanun tasarılarıyla tüzük ve yönetmelikleri incelemek ve icap edenleri bizzat hazırlamak ve bunlarda öğretim ve eğitim terbiyeye taalluk edip Vekaletçe lüzum görülenlerini Milli Eğitim Şura'sına vermek. Her derece genel ve mesleki mekteplerin öğretim programını hazırlayarak Milli Eğitim Şura'sının incelenmesine sunmak. Mekteplerde okutulmak üzere yazılan

kitapları tetkik ederek kabul edilip edilmemesi hakkında reyini söylemek.Halkı Cumhuriyet esaslarına göre hazırlayacak ve bütün kültür kurumlarında ulusal eğitimi pekiştirecek tedbirleri düşünmek ve Bakanlık olurlarına önergelerde bulunmak."(a.g.e. s.12)

Ayrıca, eğitim ve öğretime ilişkin işlerde Talim ve Terbiye Dairesince hazırlanan ve Bakanlıkça gerekli görülen kanun tasarısı, tüzük ve yönetmelikle öğretim programlarını inceleyerek Bakanın onayına sunulacak kararları almak üzere ikinci bir kuruluş olarak "Milli Eğitim Şurası"nın teşkili öngörülmüştür.

2.2.2. İdari Görevler

Milli Eğitim Şura'sının İdari esastaki görevleri, Milli Eğitim Teşkilatına dair 789 sayılı kanunun ikinci maddesine göre şu şekilde belirlenmiştir:

"Yalnız Talim ve Terbiye işleriyle iştigal etmek üzere Maarif Vekaletinde bir "Talim ve Terbiye Dairesi" kuruldu. Bir reisin idaresi altında bulunacak olan dairenin şubeleriyle teşkilatını yönetmek üzere reisten başka en çok on uzman bulunacak ve daireye lüzumu kadar memur tayin edecektir. Daire Reisi Vekaletin, üyeler de daire reisinin teklifi ve Vekaletin inhası ile Bakanlar Kurulunca tayin edilecektir. Dairenin teşkilatı ve vazifesinin sınırı Bakanlar Kurulunca yapılacak bir yönetmelik ile tespit ve tayin edilecektir."(a.g.e. s.3)

Talim ve Terbiye Dairesi için 1926'da bir yönetmelik hazırlandı. Bu yönetmelikle Talim ve Terbiye Dairesinin görevleri, teşkilatlanması ve çalışma şekli hakkındaki kanunun esprisine uygun hükümler getirildi.

Yönetmeliğe göre, Milli Talim ve Terbiye Dairesinin görevleri şunlardır:

- Milli Eğitimle ilgili yönetmelik, tüzük ve kanunun tekliflerini düzenlemek ve incelemek ve mevcut yönetmelik,tüzük ve kanunlarda değişiklik yapılmasına ihtiyaç görülen hususlar hakkında Bakanlığa teklifte bulunmak.
- Her derecede genel ve meslek okulları programlarının doğrudan doğruya veya uzmanlar vasıtasıyla düzenlemek ve değiştirmek.
- Darülfünun şubeleri de dahil olduğu halde yüksek ve orta dereceli her çeşit okulların yeniden kurulması veya lağvedilmesi hususunda görüşlerini bildirmek.
- Okullarda kabul ve uygulanacak eğitim ve öğretimin amaçları sistem ve usulleri hakkında karar vermek.

- Gençleri Cumhuriyet esasına göre hazırlayacak ve okullarda Milli Terbiyeyi kuvvetlendirecek tedbirler almak.
- Okulların derecelerini tayin ve imtihan usulleri ve mezun olma şartları hakkında karar almak. Gelecek yıllarda uygulanacak eğitim programını Genel Müdürlerin görüşleri alınarak tespit etmek ve buna göre her yıl Milli Eğitim bütçe tasarısı hazırlanırken tekliflerde bulunmak.
- Halkın terbiye ve aydınlatılması için tedbirler düşünmek. Mevcut öğretmenlerin mesleki bilgi ve güçlerini artırmak için gerekli tedbirleri almak.
- Türk öğrencilerinin yabancı ülkelerde öğrenim sorunu ile Milli Eğitim Bakanlığının yabancı ülkelere getireceği her çeşit uzmanlar hakkında fikrini söylemek.
- İlk ve orta dereceli okullarda okutulmak üzere yazılan kitapları incelettirmek ve bunlardan öğretim programına uygun ve pedagojik koşulları taşıyanları kabul etmek ve onamak.
- Bakanlık hesabına bastırılması lazım gelen okul kitapların tayin eylemek. Muhtelif derslerin öğretiminde, müfredatın uygulanması ile ilgili "Öğretmen Kitapları" hazırlamak ve yayınlamak.
- Yabancı dilde yazılmış pedagojik mecmua ve kitapları takip etmek, Türkiye öğretmenlerine faydalı olanlarını aynen veya özet halinde yayımlamak.
- Milli Eğitim Bakanlığının bilimsel risale ve mecmualarını yayımlamak. Bakanlık hesabına bastırılmak üzere dışardan verilip Bakanlık makamınca kurula gönderilen bilimsel eserleri doğrudan doğruya tetkik edecek veya uzmanlarına tetkik ettirerek kabul veya reddetmek." (Reşat Özalp, Aydoğan Atavinal, 1977. s.598)

Bu yönetmeliğin on altıncı maddesi bu konuda ayrıca şu açıklamayı getirmektedir:

"Bu yönetmelikte belirtilen görevler hakkında Talim ve Terbiye Kurulunun verdiği kararlar Bakanlık Makamınca uygulanır. Ancak herhangi bir kararın kabul edilmemesi veya aksinin yapılması halinde, mesele yıl içinde toplanacak Milli Eğitim Şura'sına götürülür." (a.g.e. s.600)

1926 yılında Milli Eğitim Şura'sı için de bir yönetmelik hazırlandı. Bu yönetmeliğin üçüncü maddesinde şu esaslara yer verilmektedir:

"Maarif Şura'sı, Talim ve Terbiye Dairesinin vazifesi meydanında olan hususların bir defa da Şura'da müzakeresine Vekalet Makamınca veya Talim Terbiye

Heyetince lüzum görüldüğü takdirde içtimaa davet olunur. Şura sende bir defadan fazla içtima edemez. "(a.g.e. s.602)

Şura'nın vereceği kararlar Bakanlık Makamına, Talim ve Terbiye Dairesinin kararına danışma niteliğindeki önerileri içerir. Şura'nın alacağı kararlar Milli Eğitim Bakanlığının tasdikiyle kesinleşir.Şura'nın başkanı da Milli Eğitim Bakanıdır.

Milli Eğitim Bakanı gerekli görürse Şura'yı toplantıya davet eder. Görülüyor ki Bakanlık idari görevlerini yürütürken karşılaştığı meselelerin çözümünün kolaylaştırmak için Şura'ya başvurur. Şura doğrudan doğruya karar almak ve uygulamaya aktarmak durumunda değildir.

2.2.3. Yetki Sınırları

Şura bir danışma organıdır. Alınan kararlar ancak Milli Eğitim Bakanının tasdikiyle kesinleşir. O halde Şura'nın yetki sınırı Bakanlık makamının kararları onaylayıp onaylamamasıyla sınırlıdır. Şura Milli Eğitim Bakanı tarafından toplantıya çağrılır.

Alınan kararlar Bakan tarafından uygulamaya aktarılırsa Şura kararları uygulama imkanı bulur; yoksa bir temenni niteliğinde kalır. Şura kararları hükümetlerce uygulanır.

Şura kararları bir bakıma Şura'yı düzenleyen hükümetin eğitim politikasını yansıtır.(A. Güler. Şuralar. s.99) Hükümetlerin Şura'yı toplantıya çağırımlarındaki duyarlılıkları Şura'nın etkinliğini belirler. Uzun zaman toplanamayan bir Şura'nın yetkisine ve etkisinden söz edilemez.

2.3. Milli Eğitim Şura'larının Organizasyon Biçimi

Sekizinci Milli Eğitim Şura'sına kadar Şura uygulamaları,2287 sayılı yasanın dördüncü maddesinin,10.06.1946 tarih ve 4926 sayılı Yasanın değişik üçüncü maddesine göre yapılmıştır. Bu maddedeki "Maarif Şura'sı" tabiri 4926 sayılı yasanın üçüncü maddesiyle "Milli Eğitim Şura'sı" adını almıştır. Sekizinci Şura'ya kadar süre gelen Şura uygulamalarında edinilen tecrübeye göre çok fazla tutulan üye sayısı dolayısıyla, açık ve uygulanabilir sonuçlara varmanın güçlüğü göz önünde tutularak "Merkezi Teşkilat Kanunu"nun Milli Eğitim Şura'larıyla ilgili hükümlerinde değişiklik yapmak zorunluluğu duyulmuş ve 21.5.1970 tarih,1261

sayılı "Tadil Kanunu" ile Milli Eğitim Şura'sının kuruluş ve çalışma tarzına ilişkin yeni hükümler getirilmiştir.

Bu hükümlerle: Eski Şura uygulamalarında sınırsız olan üye sayısı ,verimli çalışmalara imkan verebilecek biçimde azaltılmaktadır. Tabii üyelik,seçimli üyelik,daveti üyelik ,Müşahitlik kurulmak suretiyle kuruluşa denge ve ahenk getirilmekte,toplantıların yılda en az bir defa yapılması,daimi bir büro kurulması suretiyle de Milli Eğitim Şura'sına etkinlik ve devamlılık kazandırılmaktadır.(a.g.e. s. 60)

22 Haziran 1933 tarih ve 2287 sayılı "Maarif Vekaleti Merkez Teşkilatı ve Vazifeleri" hakkındaki yasanın ,21 Mayıs 1970 tarih ve 1261 sayılı "Tadil Kanunu" ile değiştirilen 4.,5. ve 6. Maddeleri içeren yeni hükümler şöyledir:

“Madde 1: Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Kuruluşu ve Görevleri hakkındaki 2287 sayılı kanunun 4,5 ve 6'ncı maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 4 : Milli Eğitim Şura'sı aşağıda yazılı üyelere kurulur:

A-Tabii Üyeler:

a-Milli Eğitim Bakanlığından:

- Milli Eğitim Bakanı,
- Müsteşarlar ve Yardımcıları,
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı,
- Teftiş Kurulu Başkanı,
- Gündemle ilgili konularda Talim ve Terbiye Kurulunca görevlendirilecek üç kurul üyesi, ilgili konularda Bakanlık Müdürler Komisyonunca görevlendirilecek üç Genel Müdür veya Daire Müdürü,
- Gündemle ilgili konularda Teftiş Kurulunca görevlendirilecek üç Bakanlık Müfettişi, Hukuk Müşaviri,
- Memleketimizin coğrafi bölgeleri dikkate alınmak suretiyle Bakanlık, Müdürler Komisyonunca görevlendirilecek yedi Milli Eğitim Müdürü

b-Üniversitelerden:

- Üniversite Rektörleri,
- Eğitim Fakültesi Dekanları,

c-Devlet Planlama Teşkilatından:

- Planlama Müsteşarları,
- Sosyal Planlama Dairesi Başkanı,

B- Seçimle Gelen Üyeler:**a-Üniversitelerden:**

En az dört Fakültesi bulunan üniversitelerden seçilecek birer üniversite temsilcisi, Eğitim Fakültelerinden veya Eğitim Kürsüsü veya Bölümü bulunan Fakültelerden seçilecek birer Fakülte temsilcisi:

b-İlköğretimden:

Son şura döneminde 4357 sayılı kanunun 5'inci maddesinin (A) Bendine göre "üstün başarılı" sayılmış olan köy öğretmenleri kasaba ve şehir öğretmenleri ve ilköğretim müfettişlerinden her valilikçe teklif edilecek birer aday arasından memleketimizin coğrafi bölgeleri de dikkate alınması suretiyle Bakanlık Müdürler Komisyonunca, bu Komisyonun tespit edeceği esaslara göre seçilecek beş köy veya bucak öğretmeni, üç şehir veya kasaba öğretmeni ,üç ilköğretim müfettişi,

c-Genel ve Mesleki Teknik Orta öğretimden:

Son Şura döneminde, 1702 sayılı Kanunun 18'inci maddesine göre "takdirname" ile taltif edilmiş öğretmen veya idareciler arasından aşağıdaki okul tiplerinin her birini temsil etmek üzere, Bakanlık Müdürler Komisyonunca bu komisyonun tespit edeceği esaslara göre seçilecek ikişer üye: Ortaokul, Lise, İlköğretim Okulu, Ticaret Lisesi, Teknisyen Lisesi, Erkek Sanat Enstitüsü, Kız Sanat Enstitüsü, Otelcilik Okulu ve İmam-Hatip Okulu

ç-Eğitim Enstitülerinden öğretmenler kurulunca teklif edilecek birer aday arasından Bakanlık Müdürler Komisyonunca seçilecek iki öğretmen veya İdareci

- d-**Yüksek öğretmen okulları öğretmen kurullarınca teklif edilecek birer aday arasından Bakanlık Müdürler Komisyonunca seçilecek iki öğretmen veya idareci,
- e-**Erkek Teknik,Kız Teknik,Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okulları ve Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu öğretmen kurullarınca seçilecek birer öğretmen,
- f-**Yüksek İslam Enstitüleri öğretmen kurulunca teklif edilecek birer aday arasından Müdürler Komisyonunca seçilecek iki öğretmen veya idareci,
- g-** İktisadi ve Ticari İlimler Akademiler arası Kurulca seçilecek iki temsilci,
- h-** Devlet Güzel Sanatlar Akademisince seçilecek bir temsilci,
- ı-** Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademiler arası kurulca seçilecek iki temsilci,
- i-** Devlet Konservatuarınca seçilecek iki temsilci,
- j-** Özel okullarca seçilecek üç temsilci,
- k-** Son kongrelerini normal şekilde yapmış olan çeşitli öğretmen dernekleri federasyonu,konfederasyonu ve sendikalarından kayıtlı üye sayıları en fazla üç kuruluştan kendilerinin gösterdikleri birer temsilci ile,bunun dışında kalan diğer mesleki kuruluşlar arasından Bakanlıkça kur'a ile tespit edilecek üç temsilci,
- l-** Milli Eğitim Bakanlığına bağlı müzeler,kütüphaneler ve Halk eğitimi başkanlıkları elemanlarından son Şura döneminde "takdirname" ile taltif edilenler arasından, Bakanlık Müdürler Komisyonunca bu Komisyonun tespit edeceği esaslara göre seçilecek ikişer üye,

Şura'ya seçimle katılacak üyeler üç yıl için seçilirler,yapılacak seçimlerde Asli üye sayısı kadar da yedek üye seçilir Dönem içinde görevlerinden ayrılan üyelerin sürelerini yedek üyeler tamamlar.

C- Milli Eğitim Bakanı Tarafından Davet Edilecek Üyeler:

- a-**Gündemdeki konularla ilgili resmi veya özel ilmi kurumlardan en çok beş üye,
- b-**Meslekten veya meslek dışından gündemdeki konularla ilgili en çok beş üye, Milli Eğitim Bakanı, ilgili diğer bakanlıklar ile çeşitli kuruluşlardan Şura'ya müşahitler davet edebilir.

Madde 5- Milli Eğitim Şura'sı,Milli Eğitim Bakanının daveti üzerine normal olarak yılda bir defa 1 Haziran-1 Ekim arasında tespit edilecek bir tarihte toplanır.

Olağan üstü hallerde Bakan,Şura'yı toplantıya çağırabilir. Milli Eğitim Bakanı Şura'nın tabii bakanıdır. Şura yıllık toplantısının ilk oturumunda ayrıca, toplantıları idare etmek üzere, Bakanlık Merkez Kuruluşunda görevli üyeler dışında iki başkan vekili seçer.

Şura,üye tam sayısının en az üçte ikisi ile toplanır ve kararlar üye tam sayısının salt çoğunluğu ile verilir.

Şura'nın gündemi Talim ve Terbiye Kurulunca tespit edilir. Gündem ile o devre Milli Eğitim çalışmaları hakkında hazırlanacak rapor ve gerekli dokümanlar toplantıdan en geç bir ay önce üyelere gönderilir.

Şura üyelerinin gündem dışı teklifleri Şura tarafından kabul edildiği takdirde gelecek Şura gündemleri incelemek üzere Bakanlığa sunulur.

Madde 6- Milli Eğitim Şura'sı, yönetim ve yazı işleri sekreterlik hizmetleri, Talim ve Terbiye Kurulu üyeleri arasından, Bakanlıkça tayin edilecek bir Genel Sekreter tarafından idare edilen Şura Daimi Bürosunca yürütülür. Bu büro, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığına bağlıdır. Genel Sekreter Şura' nın tabii üyesidir.

Şura kararları en geç üç ay içinde Bakanlıkça yayımlanır. Bakan tarafından tasdik edilen Şura kararları, Bakanlık Tebliğiler dergisinde ilan olunur.

Şura dokümanları Şura üyelerine parasız gönderilir."(Reşat Özalp. a.g.e. s.401-404)

İLGİLİ LİTERATÜR:

İlgili literatür Türk Eğitimi Sistemini ve politikasını oluşturan kaynaklardır. Bu temel kaynaklar:

- Faik Reşit Unat'ın Eğitim Sisteminin Geliştirme Tarihi Bir Bakış Alanı Sunmaktadır.Ankara 1964 yılında yayınlanan temel bir kaynaktır.
- İsmail Arar'ın Hükümet Programları 1968 yılında yayınlanmıştır. Her Şura'yı düzenleyen hükümetin eğitime ilişkin görüşlerinin içermektedir.
- Milli Eğitim Şura'ları üzerine yapılan temel tezlerden biri Ali Güler'in ilk dokuz Şurayı içeren "Milli Eğitim Şuraları Üzerine Tahlili ve Mukayeseli Bir Araştırma"(Yayınlanmış doktora tezidir.)
- Temel kaynaklardan biri de söylev ve demeçlerdir.

- Sadrettin ,Celal Antel'in maarifimiz ve meselesi adlı eseridir
- Milli Eğitim ile ilgili kanunlar cilt I Ankara.1963,adlı eserden ayrıntılı yararlanılmıştır.
- M. Şükrü Koç'un Emperyalizm ve Eğitimde yabancılaşma, Ankara 1970,adlı eser eğitim politikasını irdeleyen bir kaynaktır.
- Reşat Özalp,Aydoğan Ataünel,Türk Milli Eğitim Sisteminde Düzenleme Teşkilat (Talim ve Terbiye kurulu Milli Eğitim Şurası) İstanbul 1977
- Alanla ilgili temel kaynakların özü, Milli Eğitim Şura dokümanlarının tamamına ulaşılmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli,doküman incelemeleri,verilerin toplanması, verilerin çözümlemesi yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Araştırma dokümanter bir incelemedir. Dönemin eğitim politikaları, hükümet programları ve şura kararlarının karşılaştırılması biçiminde sürdürülecektir.

Verilerin Toplanması

Araştırma için öncelikle Şura dokümanlarından Türkçe Öğretimi ile ilgili alınan kararlar incelenip, kararlarda hiçbir değişiklik yapılmadan aynen aktarılmıştır. Ayrıca Şuralarda alınan kararlardan Tebliğler derisine yansıyanlar belirlendi. Hükümet programları, eğitim politikalarını içeren kaynaklar ve Türkçe öğretimi ile ilgili kaynaklar incelenerek veriler toplandı.

Verilerin Analizi

Şura'da belirtilen esaslar kaynağa bağlı olarak irdelenmiştir. Burada Şura kararlarının özgün biçimi aslına uygun olarak tahlil edilmiştir.

BÖLÜM V

BULGULAR

1.Alt problem:Türkçe Öğretimi hangi şura kararlarında yer almıştır?

Milli Eğitim Şura Kararlarında Türkçe Öğretimi Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Altıncı, Yedinci, On ikinci ve On beşinci Şuralarda yer almıştır. Birinci ve İkinci Şuralarda Anadil öğretimi ve Türkçe öğretmeni yetiştirilmesi konuları üzerinde çalışmalar yapılmıştır.Üçüncü ve Dördüncü Şuralarda Orta Ticaret Okulları ve Lise ders programlarındaki Türkçe dersleri ve Yabancı Dil dersleri ile ilgili kararlar alınmıştır.Beşinci Milli Eğitim Şurasında Türk Dili ve Edebiyatı dersleri alanında Altıncı Şurada ise Milli Birliğin Kuvvetlendirilmesi ve Toplumun Kalkınması için Türkçe Öğretiminin ve Türkçe derslerinin önemi üzerinde durulmuştur.Yedinci Milli Eğiti Şurasında Mesleki ve Halk Eğitimi konularında okuma yazma oranının artması için yapılacak çalışmalar kararlaştırılmıştır.On ikinci Şurada Türkçe Eğitiminin Amaç ve Önemi, Müfredat Programları, Ders kitapları,Türkçe öğretiminin gerçeklerini aksettirme bakımından önemli olan yöntem ve teknikler üzerinde durulmuştur.On beşinci Milli Eğiti Şurasında her öğretmenin bir Türkçe öğretmeni olduğu,eğitimin her alanında ve her düzeyinde Türkçe'nin doğru ve eksiksiz olarak öğretilmesi üzerinde durulmuştur.

2. Alt Problem: Şura Kararlarında Türkçe Öğretimi nasıl yer almıştır

Danışma niteliğindeki toplanan Milli Eğitim Şuralarında her alanda olduğu gibi Türkçe öğretimi konusunda da kararlar alınmıştır. Bu kararlar Şura Dokümanlarına dayalı olarak irdelenmiştir.

4.1. BİRİNCİ MİLLİ EĞİTİM ŞURASI

1939 yılında toplanan Birinci Milli Eğitim Şurasının gündeminde Türkçe öğretimi aşağıdaki biçimiyle yer almıştır.

A-Ülkenin Her Yerinde Türk Dilinin Konuşulmasının Sağlanması

İlköğretimin yaygınlaşmasını kolaylaştıracak en önemli faktörlerden biri de ülkenin her tarafında Türk dilinin konuşulmasını sağlama meselesi gelir. Milli birliğin ve dayanışmanın sağlanması için memleketin her yerinde Türk dilinin konuşulması zorunludur. Cehaletin olduğu her yerde her türlü istismar hüküm sürer. Devlet işleri sağlıklı yürümez, üretimde verimlilik sağlanamaz. Vatandaş kendini dış etkilere karşı koruyamaz. Cumhuriyet hükümetleri her dönemde istismar konusu olan bu sorunun kökten çözülmesi kararındaydılar.(A.Güler, a.g.e. s.70) Her yerde Türk dilinin konuşulması, eğitim vasıtasıyla mümkün olacağı düşüncesiyle mesele Birinci Milli Eğitim Şûra¹ sına getirilmiştir. Bu konuda çalışan Plân Komisyonu Genel Kurula şu tekliflerde bulunmaktadır:

"Yalnız Maarif noktasında değil, bütün devlet bakımından ehemmiyetli olan bu mesele hakkında Vekilliğimiz tetkik sahasına geçmesi ve sonra bu vatandaşların milletin küllü için müstahsil hale getirilmesine yarayacak tedbirlerin alınması lâzımdır.

1941-1942 seneleri içinde bu kısım halkın iktisadî, etnolojik, coğrafi durumlarını, folklorlarını ve bütün yaşama şartlarını doğrudan doğruya etüt edecek bir enstitünün Diyarbakır'da açılması.

Bu enstitü sosyolojik tetkik yapmaya kadir, bir profesörün yanında coğrafi, iktisadî, etnolojik askeri ve iskân bakımlarından tetkikler yapacak zatlardan ve onların yanında çalışacak asistanlardan terekküp etmelidir. Böyle bir enstitünün unsurlarını, İstanbul Üniversitesi ile Ankara Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi hazırlamalıdır. Teşkil edilecek bu enstitünün masraflarına partimizce de yardım edilmelidir. Diğer taraftan Maarif Vekilliğinde Paşaeli, Orta ve Kuzey Anadolu gibi bazı iskân mıntıkalarının evlerinde Türkçe konuşulmayan yerlerinde ve ileride şark vilâyetlerinin bazılarında alınacak kültür tedbirlerini tahakkuk ettirmek üzere enstitü ile müterafık bir büro açılması uygun görülmüştür"(Birinci Maarif Şurası – çalışma programı, konuşmalar,Lahikalar, Ankara 1939 s.671)

B- Okuma Çağını Geçirmiş Yetişkinler İçin Öğretmen Yetiştirilmesi

Cumhuriyet döneminde okuma çağını geçirmiş yetişkinler için açılan "Millet Mektepleri" 1929 yılında faaliyete başladılar. 15-45 yaşları arasındaki kadın ve erkek vatandaşların bu okula devam etmeleri zorunluluğu getirildi. 1932 yılına kadar bir buçuk milyon yetişkine okuma-yazma imkânı sağlandı. 1932 'den sonra faaliyet hızını kaybeden bu okulların yerini "Kalk Evleri" almıştır. Ancak 1939 'da toplanan Milli Eğitim Şûra 'sı, önemini koruyan yetişkinlerin okuma yazma meselesini yeniden ele aldı. Bu Konuda çalışan Plân Komisyonu, öğrenim çağını geçirmiş çocukların eğitimi için Şûra Genel Kuruluna şu tekliflerde bulun maktadır:

"-Nüfusu 400 den fazla köylerde okutulmayan çocuklar için öğretmen yetiştirmek üzere mevcut on bir ilk öğretmen okulu köyde ve şehirde layıkıyla içiyle vazife ifa edecek öğretmenler yetiştirecek hale getirilmeli ve (...) inkişaf gösterdiği surette miktarları artırılmalıdır.

-Yeni açılan ve köy çocuklarına bütün işleri yapabilecek şahsiyeti imkânları veren ve bu mayanda öğretmen yetiştiren İzmir Kızılçullu, Eskişehir Çifteler Kastamonu Gölköyü, Trakya Kepirtepe gibi müesseselerin. bu inkişâf plânı dairesinde artırılması lazımdır"(a.g.e.s. 671)

C-Ana Dil ve Yabancı Dil Öğretimi Meselesi;

Bütün öğretimin esası olan ana dil öğretimini iyileştirmek meselesinde Türk Dil Kurumu, İstanbul Edebiyat Fakültesi ve Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi çalışmalarını ortak bir amaç doğrultusunda yapmalarının gerekli olacağı düşüncesinin egemen olduğu o dönemde, yabancı dil öğretimi meselesi de çözümlenmiş değildi. Birbirine bağlı olan iki durum Plân Komisyonunca yeniden ele alınarak Şûra Genel Kuruluna yabancı dil öğretmeni yetiştirmek için şu üç önlemden birine başvurulması teklif edilmektedir:

- "-İstanbul Üniversitesinde yabancı dil öğretmenleri için açılan kurslara devam etmek,
- Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde mevcut olan dil zümrelerine çok miktarda kursiyer talebe almak,
- Öğretmen okulu mezunlarından kabiliyetli olanları, Alman ve Fransız liseleriyle erkek ve kız Amerikan kolejleri gibi müesseselere devam ettirip normal olarak bu okullardan mezun olduktan sonra yapılacak bir Türk dili imtihanını müteakip bir

sene bu dili konuşan memleketlere göndererek öğretmen yapılmalıdır. Yabancı dil öğretmenlerine olan şiddetli ihtiyaç dolayısıyla bu üç grup için çok namzet almak lâzım gelir" (a.g.e.s. 675)

D-Ana Dili ve Terimlerin Sadeleşmesinin Yeni Esaslara Bağlanması:

Bakanlık, ana dili ve terimler üzerinde Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren önemle durmuştur. Ancak bu konuda sadeleşme adı altında aşırılığa gidildiği, halk adına yapılanların halk tarafından anlaşılmadığı da görülmüştür. Bu arada yüksek öğrenim kurumlarında dilde sadeleştirme ile ilgili hiç bir çalışma görülmemiştir. Bu çelişkiyi ortadan kaldırmak ve dil alanında yeterli çalışmalar yapabilmek için Komisyon, Şûra Genel Kuruluna şu tekliflerde bulunmaktadır:

"Liseler için kabul edilmiş olan terimlerin üniversitece benimsenerek gerek tedrisat ve gerek neşriyatta kullanılmaları zarurîdir. Yüksek tahsilin lüzum göstereceği yeni terimlerin tespitinde zevk, bilgi ve dil şuuru hakim olacak ve beynelmilel usullere uyulacaktır. Terim işlerinin bu esaslara uygun bir şekilde halledilmesi için komisyonlar yerine bütün profesörlerin çalışmalarını daha faydalı görüyoruz."(a.g.e. 495)

E- Ülkenin Her Tarafında Türk Dilinin Konuşulmasının Sağlanması :

Milli birliğin sağlanması, okur-yazar oranının yükseltilmesiyle mümkün olmaktadır. Cehaletin olduğu yerde her türlü istismar hüküm sürer. Birinci Milli Eğitim Şûra'sı, bu tür tehlikeleri önleyici şu kararları kabul etmiştir:

- Halkın iktisadi, etnolojik, coğrafi durumu ve folklorunu inceleyecek bir enstitünün Diyarbakır'da açılması,
- Enstitü çalışmalarının İstanbul Üniversitesi ile Ankara Dil ve Tarih coğrafya Fakültelerince yürütülmesi,
- Enstitü masraflarının parti tarafından temin edilmesi,
- Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde bir büronun açılması, büro aracılığıyla Paşaeli, Orta ve Kuzey Anadolu ile Doğu Anadolu'da Türkçe konuşmayanlarla ilgili alınacak önlemlerin uygulanmasına imkân hazırlanması.(a.g.e.s. s.671)

F-Yabancı Dil Öğretmeni Yetiştirme;

Bu alanda Şûra, şu üç ilkedden birine baş vurulmasını kararlaştırmıştır:

- İstanbul Üniversitesinde yabancı dil öğretmenleri için açılan kurslara devam etmek,
- Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde mevcut olan dil zümrelerine çok sayıda kursiyer öğrenci almak,
- Öğretmen okulu mezunlarından yetenekli olanların Alman ve Fransız liseleriyle erkek ve kız Amerikan kolejlerine devam ettirip mezun olanlarına bir yıl süreyle yurt dışına göndermek. (a.g.e.s. s.675)

4.2. İKİNCİ MİLLİ EĞİTİM ŞURASI

4.2.1. Anadili Komisyonu Raporu

Anadili eğitimi çalışmaları, iki alt komisyondan incelenmiştir. Bu komisyonlar şunlardır: Anadilinin Öğretimi ve Terim İşleri.

A- Anadilinin Öğretimi;

Anadilinin öğretimi alanındaki çalışmalar, Birinci Milli Eğitim Şûra'sında ele alınmıştır. Şûra, ülkede dil birliğinin sağlanması için anadili öğretimini incelemeyi gerekli görmüştür. Türkiye'de vatandaşlar arasında birlik ve dirliğin sağlanması için ülkenin her tarafında anadilin konuşulması zorunludur. Bu hem vatandaşlar arasında dayanışmayı sağlar, hem de dış istismlara meydan vermez.(A.Güler, Şuralar. s.11)

Birinci Milli Eğitim Şûra'sında ele alınan bu mesele, İkinci Milli Eğitim Şûra'sında daha da ayrıntılı olarak incelenmiştir.Gençlerin eğitiminde ahlâk ilkelerinin uygulanabilmesi için dil birliğinin sağlanması zorunludur. Bu amaçla Komisyon, bütün öğretim kurumlarında anadil veriminin artırılmasını sağlayacak şu teklifleri Şura'ya sunmaktadır:

"-Türkçe ve bilhassa yazma öğretiminin daha verimli hale getirilmesi için gereken tedbirlerin saptanması ,

-Okullarda, resmî ve özel yayın alanlarında "birliğini kolaylaştırma yollarının tayini"(İkinci Maarif Şurası,çalışma programı,raporlar,konuşmalar,Ankara 1943 s.39)

a- Öğretim Kurumlarında Anadili Programlarının İncelenmesi;

Gerek ilk, gerek ortaokulda Türkçe derslerinin amaçları programlarda belirtilmesine rağmen,,programlarda bazı düzenlenmelerin yapılması zorunlu görülmüştü. Bu gerekleri Komisyon ilk, ortaokul, lise, öğretmen okulu ve meslek okulları alanında şu esasların uygulanması ile mümkün olabileceğini kararlaştırmıştır:

"-İlkokul Türkçe programlarının, daha tasnifli ve daha az tekrarla, bir şekilde konulması uygun olacağını sanmaktadır.

-Ortaokul programları daha derli toplu olmakla beraber, bunların da dil ve ifade bakımından tekrar gözden geçirilmesi yerinde olacaktır.

-Her iki okul programlarında ezberci ve inşat ile temsillere biraz daha önem verilmesi lüzumlu görülmüştür.

-Lise edebiyat programlarının da gözden geçirilmesi faydalı olacaktır.

-Muhtelif tamimlerle Vekillikçe de telkin edilmiş olduğu gibi öğretimin her derecesinde ve bütün olarak, Türkçe adı altında toplanması ve programlarda bu noktanın açıkça belirtilmesi gerekli görülmüştür.(a.g.e. s.39-4)

b- İlk Öğretmen Okullarını Bitirenlerin Anadili Okutabilmelerinin Sağlanması;

İlk öğretmen okulları, üç yıllık ortaokul öğretimi üzerinde üç yıllık öğrenim veren okullardı. Bu okulların birinci sınıflarında üç, son iki sınıfında ikişer saat edebiyat dersi okutulmaktaydı. Ancak bu programlarda öğrenciye edebî bir kültür vermek amacına göre düzenlenmişti.

İlk öğretmen okullarında Türkçe, yalnızca özel öğretim yöntemlerinin çeşitli konuları arasında bir ünite olarak yer tutmaktaydı. Bu okullarda görev alan Türkçe öğretmenlerinin çoğu Gazi Eğitim Enstitüsü mezunları idi. Ayrıca, Öğretmenler arasında yeterlik sınavı ve diğer kaynaklardan gelen öğretmenler de bulunmaktaydı. Bu Öğretmenlerin çoğu da mesleki formasyondan yoksundu. Her derecedeki öğretim kurumunun bünyesine ve öğretim şartlarına göre, öğrencinin öz,

güzel ve geniş Türkçe ölküsü ile yetişmesini sağlayacak etkin önlemlerin alınması zorunlu olmuştı. Ayrıca tarih, coğrafya, matematik gibi derslerin öğretmenleri de kendi derslerini, Türkçe dersinin yardımcısı haline getirilmesini zorunlu gören Komisyon, bu alanda saptadığı şu esasları Şûra'ya teklif etmektedir:

"-Programlarda Türkçe saatleri mutlaka artırılmalıdır.

-Öğretmen okullarına alınacak öğrenci Türkçeden sıkı bir imtihana tabi tutulmalıdır.

-İlk iki sene öğrenciye okulun maksat ve gayesine uygun yeni bir programda edebiyat bilgisi verilmeli ve üçüncü senede öğrenciye bir taraftan ilkokul Türkçe kitapları ve çocuk edebiyatı incelemeleriyle meşgul olmalıdır. Türkçenin öğretim yöntemi de bu dersin programı içine girmeli ve aynı öğretmen tarafından okutulmalıdır. 'Diksiyon' ve 'deklamasyon' a ayrıca önem verilmelidir. Bunlardan başka el yazısı derslerde programlarda yer tutmalıdır. Bu okulların Türkçe öğretmenleri böyle bir programa göre hakkıyla ders verecek yeterliğe sahip olmalıdır.

-Son sınıf imtihanlarında her öğrencinin mutlaka Türkçeden bir tatbikat imtihanı geçirmesi şart olmalıdır. Diğer derslerden geçireceği imtihan şimdi olduğu gibi yine kur'a ile tayin edilebilir"(a.g.e. s. 40)

c-Türkçe Öğretmeni Yetiştirilmesi Sorunu:

Mevcut programların en iyi biçimde uygulanması ve anadili öğretiminden beklenen amaçların gerçekleştirilebilmesi için Türkçe öğretmenlerinin özel bir itina ile yetiştirilmesini zorunlu kılmıştı. Bu alanda çalışan Komisyon, uygulana gelen öğretim programlarını yeterli bulmamaktadır. Komisyon, izlenecek eğitim politikasının esasını şöyle belirlemektedir:

"İlkokullara öğretmen yetiştiren okulların bu günkü Türkçe programı bunlardan çıkacak öğretmenlerin anadilini gereği gibi öğretmeye yetecek surette yetişmelerine müsait değildir. Mevcut programların en iyi tarzda tatbiki ve ana dili öğretiminden beklenen maksatların gereği gibi sağlanması için Türkçe öğretmenlerinin hususi bir itina ile yetiştirilmesi lâzımdır" (a.g.e. s. 41)

Komisyon, Türkçe öğretmeni yetiştirilmesi amacıyla şu esasları Şûra'ya teklif etmektedir:

"Mevcut ortaokul öğretmenlerinin mesleki bilgilerini tazelemek, kuvvetlendirmek ve bunlar arasında usul birliği temin etmek maksadıyla tatil kursları açılması uygun görülmüştür. İhtiyacı gözeten bir programa göre nazari, amelî ve tatbiki dersler verilecek olan bu kursların sonunda derslere devam eden öğretmenler bir başarı belgesi alırlar" (a.g.e. s. 42)

ç- Öğretmenler İçin Yardımcı Kitaplar ve Yayınlar Meselesi:

Öğretmenlerin mesleki bilgilerini yenilemeleri için mesleki kitap ve dergilere büyük ihtiyaçları vardı. O dönemde Bakanlık, ilkökul öğretmenlerinin bu ihtiyacını "İlk Öğretim Dergisi"ni yayınlarak gidermekteydi. Ancak ortaokul öğretmenleri için bu tür bir yayın yoktu; üstelik öğretmenlerin metot kitaplarıyla yardımcı kitaplara çok ihtiyacı vardı. Bu ihtiyaçların karşılanması için Komisyon, Şûra Genel Kuruluna şu tekliflerde bulunmaktadır :

"Öğretmenlerimiz bilhassa metot kitaplarıyla yardımcı kitaplara muhtaçtırlar. Türkçe öğretiminin okuma, yazma metotları bunların en başta gelenleridir. Bunlardan başka bir 'diksiyon' ve 'deklâmasyon' öğretmen metodu ile bir (ezber antolojisi) vücuda getirilmeli okul temsilleri için rehber yaptırılmalı ve temsiller yazdırılmalıdır.

Senede iki defa olmak üzere, mesleki neşriyat ve çocuk edebiyatı hakkında her kitap için muhtasar tarif ve izahları ihtiva eden bir bibliyografya neşredilmesi de çok faydalı olur." (a.g.e. s.42)

Komisyon ayrıca; ortaokullarda öğrenciye örnek şive ve telâffuz öğretmek amacıyla özel gramofon plakları yaptırılmasını, bu plaklara en iyi bir diksiyon ile şiirler, şarkılar, nutuklar ve hitabet örneklerinden seçmelere yer verilmesini Şûra 'ya teklif etmektedir. (a.g.e..s.42)

Kitaplar:

Komisyon, kitapları iki şekilde ele almıştır: Ders kitapları ve Öğrenci için yardımcı kitaplar.

Ders Kitapları:

Anadili Öğretiminin amaçlarına ulaşabilmesi için müfredat programına verilen önemin ders kitaplarına da verilmesi gerekir. Şartlara uygun bir programın uygulanması ancak iyi düzenlenmiş bir kitap aracılığıyla mümkün olur. iyi hazırlanmış bir kitap, tecrübesiz öğretmene büyük yararlar sağlar. Bu amaçla Komisyon, ders kitaplarının hazırlanmasında şu hususların göz önünde bulundurulmasını Şûra'ya teklif etmektedir:

- İlk ve orta dereceli okullarda ki kitapların metinlerin sıralanmasında kurtarılarak, metin altında kelime ve fikir açıklamalarına yer verilmesi,
- Seçilen metinlerin sınıfın seviyesine uygun ve pedagojik değeri olması,
- Kitabın, hem şekil, hem de muhteva bakımından öğrenci için göz çekici, zevk ve fayda verici olması,
- Okuma kitabının, okulda çocuğun anlayış ve anlatılış kabiliyetlerinin gelişmesine, kafasıyla karakterinin oluşumuna birinci derecede yardım etmesinin sağlanması,
- Metinlerde ifade, imlâ ve şive yanlışlardan en küçüklerinin bulunmamasına dikkat edilmesi,
- Milli ve ahlâki telkin değerleri en az kuşkulu olanlara bile yer verilmemesi,
- Çocuğun anadil zevkini ve sevgisini önce bu kitaplardan almasının sağlanması,
- Okuma,yazma, dil bilgisi, imlâ gibi bölümlere ayrılmış görülen Türkçe öğretiminin tek amaca yöneltilmesi,
- Üçüncü sınıf kitaplarında toplanan icat, tertip, birlik, eda, ana fikir, yardımcı fikirler, duruluk, sadelik, üslûp ve özellikleri hakkındaki bilgilerin ilk sınıftan itibaren verilmesi,
- Mesleki öğrenim veren okul için de kendi ihtiyaç ve amacına uygun kitaplar hazırlaması.(a.g.e. s. 4)

Lise Ders Kitapları:

Liselerde edebiyat öğretimi özlenen hale gelmemesinde kitapların da payı olduğu "bir gerçektir. Genellikle yazar ve şairlerin hayatı ve eserleri hakkında bir yığın bilgi vermeye, ya da bunlar hakkında verilmiş bir takım hüküm ve anlayışları ezberleten öğretim, öğrencinin görüş ve kavrayış sahibi olmasını gereğince sağlayamamaktaydı. Eldeki kitapların bu öğrenim biçimine uygun bir şekilde

ayrıntılı yazılmış olmaları da öğrenciyi metinlerle yeterince meşgul etmeye imkân bırakmamaktaydı. Oysa hiç okunup tanınmayan bir esere ve onun yazarına dair verilen ayrıntılı bilgi unutulmaya mahkumdur. Bu tür bilgiler öğrenciyi edebi bir kültüre sahip kılmak hususunda büyük bir değeri yoktur. Bu esasları göz önünde tutan Komisyon, ayrıca şu sakıncaları da saptayarak Şûra Genel Kuruluna sunmaktadır:

"-Bazı edebiyat öğretmenlerinin elde bulunan kitaplardaki bütün bilgiyi öğrenciye aktarırken bir ders yılının ders saatlerinin %75 ini harcamaktadır.

-Edebiyat tarihine bu kadar yer vermeleri doğru değildir.

-Eldeki edebiyat kitapları imkânlar hesaplanmaksızın yazıldığı kanısındayız.

-Fikrimizce lisedeki edebiyat öğretiminin amacı, ede-yat tarihimize ait bütün bilgileri öğrencinin önüne sermek değil, onları edebiyatımızın muhtelif devirlerdeki umumi seyri ve ancak o seyir içinde gerçek değeri olan kimselerin hüviyetleriyle eserleri hakkında toplu bir bilgi ve görüş sahibi etmek, düşündürerek okutup yazdırmak suretiyle gençlerin zihni faaliyetlerini hayatta kendilerine yarayacak tarzda geliştirmek olmalıdır.

-Gerek tatbik mevkiinde olan müfredat programı, gerek muhtelif vesilelerle yapılmış olan tamimler edebiyat öğretiminin bu istikamete yönelmesini emrettiği halde kitaplarımızın bu direktiflere uyar bir şekilde yazılmamış olmaması edebiyat derslerimizin verimini arz ettiğimiz mahiyette göz önüne koymaktadır.” (a.g.e. s.46)

Öğrenciler İçin Yardımcı Kitaplar:

Çocukta, okuma zevkiyle anlayış ve yazma kabiliyetini geliştirmek, daha ileri yaştakilerin edebî kültürünü genişletmek hususunda ders kitapları kadar yardımcı kitapların da önemi ve etkisi bulunmaktadır. Bu alanda gerekli önlemlerin alınması için Komisyon, şu esasları Şûra'ya teklif etmektedir:

-Öğretmen tarafından öğrenciye tavsiye olunacak kitapların sınıf seviyelerine göre adlarını bildirecek listelerin Bakanlıkça sağlanması ,

-İlk ve ortaokullarda çocuk klâsiklerinden antolojilerden, temsil kitaplarından oluşan sınıf kütüphanelerinin kurulması,

-Çocuk dergi ve gazetelerine önem vermek, bu yapılırken yayınların niteliğine önem verilmesi,

- Muhtelif derecelerdeki okul öğrencisinin en ciddi ihtiyaçlarından biri de sözlüklerdir. Buna kısa zamanda çözüm bulunması,
- Lise öğrencisini kendi edebiyatımızı olduğu kadar klâsiklerin tercümelerini de okumalarının sağlanması gerekir. (a.g.e. s. 46)

Diğer Derslerin Türkçeye Yardımının Sağlanması:

Öğrencinin daima doğru söyleyip yazması, yalnız Türkçe derslerinde değil, diğer bütün derslerde de, birinci derecede ö-nem verilmesi gereken bir husustur. Özellikle müzik öğretmenlerine bu konuda büyük görev düşmektedir. Öğretmenler şarkıların güftelerini yazdırıp söyletirken imlâ ve diksiyon hususlarında bir Türkçe öğretmeni gibi dikkatli olmalarını kararlaştıran Komisyon, her ders Öğretmeninin bu özellikleri göz önünde bulundurması için sıkı bir denetim ve teftişin Bakanlıkça sürdürülmesini de Şûra'ya teklif etmektedir.”(a.g.e. s. 47)

Yazma Öğretimi:

Çocuklarda yazma yeteneğinin gelişmesi, olabildiğince yazmalarına bağlıdır. Bunun için çeşitli derecedeki okulların her sınıfında anadili öğretimi içinde yazılacak ödevlerin aya ve yıla göre hangi sayılardan aşağı düşmeyeceğinin belirlenmesini ve bir anadil öğretmenin haftada en az kaç ödev düzelteceğinin saptanmasının yararlı olacağını kararlaştıran Komisyon, bu alanda ayrıca, şu esasları da Şûra'nın onayına sunmaktadır:

- Diğer öğretmenlerin vereceği ödevlerden bilgi kadar ifadeye de önem verilmesi,
- Yüksek öğretimde de öğrenciye sömestr veya sınıfına göre belirli oranda kompozisyon ödevi yaptırılması,
- Anadili dersinin yazma bölümüne liselerde olduğu gibi diğer okullarda da ayrı saatler verilmesi,
- İlkokullar için bir düzeltme rehberinin hazırlanması,
- Okullarda duvar gazetesi, sınıf veya okul dergisi çıkarma faaliyetlerinin canlandırılması,
- Okullar için yazı öğretme yöntemini açıklayacak bir rehberin hazırlanması gerekir. (a.g.e. s. 47-48)

Okullarda, Resmi ve Özel Yayın Alanlarında İmlâ Birliğinin Sağlanması:

Anadili öğretimi ile okul dışı yayın alanları arasında sıkı bir imlâ birliğinin sağlanması zorunludur. Her derecedeki öğretim kurumlarında yapılacak dayanışmanın şu alanlarda da yapılması Komisyonca Şura'ya teklif edilmektedir:

"-Okul kitaplarında,

-Vekilliğimizin diğer yayınlarında,

-Vekilliğimizin yardım ettiği özel yayınlarda ve resmi teşkilâtta yardım gören özel yayınlarda imlâ kılavuzuna sıkı bir uyarlık aranmasını, bu hususta ilgili vazife sahiplerine mesuliyetler verilmesini lüzumlu görmektedir.

Ancak imlâmızın, fonetik esası muhafaza edilmekle beraber, dilimizin morfolojisine daha uygun bir surette kurallandırılması, kılavuzunda da bu bakımdan, tekrar elden geçirilmesi lâzım olduğu kanaatindeyiz.”(a.g.e. s.49)

A-Anadili Terim Komisyonu Raporu;

Türkçe terimlerinin yayılması ortak yöntemlerin saptanmasına bağlıdır. Ortaöğretim ile yüksek öğretim arasındaki uyumun sağlanması için terimlerin Türkçeleştirilmesi gerektiğini dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel şöyle belirtmektedir:

"Gerçek bilime varıp onu aydınlarımıza yayabilmemiz, ancak Türk olarak düşünüşümüze uygun bir ifade sistemine sahip olmakla mümkündür. Böyle bir ifadenin özünü, Türk köklerinden üremiş kelimelerin yapacağına şüphemiz yoktur.” (a.g.e. s.12)

Bu anlayışla çalışmalarını sürdüren Terim Komisyonu, terimlerin Türkçeleştirilmesiyle bilimin daha kolay yayılmasına imkân verileceğini, klişe halinde yabancı kelimelerden elden geldiği kadar kaçınmanın ve Türkçe terimleri yazmak için klişelerden de parantez içinde eski terimleri göstermek gibi zarar verici yollardan da kaçınmanın uygun olacağını belirtmektedir.

Ayrıca Komisyon, şu ortak noktaları da Şûra'nın onayına sunmaktadır:

- Genel yaşayışta anadilin kazanmakta olduğu sadelik karşısında yüksek öğretim terimlerinin de Türkçeleştirilmesi,
- Yüksek öğretimin yeni terimlerle yapılması,

- Matematik, fizik, kimya ve biyoloji gibi bazı bilim dallarının yeni terimlerle yaptığı öğretimin, diğer bilim dallarında da yapılması,
- Çeşitli bilim kollarını ilgilendiren belli başlı terimlerin mümkün olduğu kadar kısa zamanda saptanması ve bunlarını 1944-1945 öğretim yılı başına kadar düzenleştirerek Milli Eğitim Bakanlığına gönderilmiş bulunması,
- Bu yayınla ilgili olarak yüksek öğretim kurumlarında yapılmakta olan çalışmaların kesin bir yönetime bağlamak ve bir yandan her kurumun bilim kollarında saptanan terimler arasında düzenleştirmenin sağlanması ve düzenleştirilen terimlerle ilgili listelerin Türk Dil Kurumunun da Başkanı olan, Milli Eğitim Bakanının onayına sunulması gereklidir. (a.g.e. s. 89)

a-Yüksek Öğretim İle İlgili Terimlerin Saptanması İşinde Çalışma Yöntemleri:

Yüksek öğretim ile ilgili terimlerin saptanması için, yüksek öğretim kurumları arasında bağlı listedeki bilim gruplarına göre iş bölümü yapılmıştır. Her grup için bir veya iki öğretim kurumunun çalışma merkezi olmasını, bir bilim grubu için iki çalışma merkezinin varlığı halinde, bunların aralarında işbirliğini kurmalarının gerekli olduğunu kararlaştıran Komisyon, ayrıca her bilim grubu için çalışma merkezi olan öğretim grubunun Dekan veya Müdürünün bu grubun "iş güderi" olduğunu, bilim gruplarının gereği kadar kollara ayrılmasını ve her kol için ilgili çalışma merkezi uzmanlarından birinin kolbaşı seçilmesini de kararlaştırmıştır. (a.g.e. s. 90)

Komisyonun bu alanda aldığı diğer kararlar özet olarak şu noktalarda toplanmaktadır:

- Her kol başının kendi bilim grubu ile öğretim kurumlarındaki uzmanlarla işbirliği yapması ve terimlerin karşılıklarının derlenmesi,
- Her kolun ortaya koyduğu terimlerin ilgili grup merkezindeki "Grup Düzenleştirme Kurulu"na "Ana Düzenleştirme Kurulu"na gönderilmesi,
- Ana Düzenleştirme Kurulu, İstanbul Üniversitesinde, Üniversiteye bağlı olan ve olmayan grupların "oruntak" larından kurulur, Grup Düzenleştirme Kurullarında derlenip düzenlenen terimlerin listesi Ana Kurul bürosunca çoğaltılarak ve kurulun toplanma günü de bildirilerek bütün gruplara ve Dil Kurumuna gönderilir. Grup Düzenleştirme Kurulları bu listeleri inceleyerek görüşleri varsa adı geçen toplanma

gününden önce Ana Düzenleştirme Kuruluna bildirirler. Ana Kurul bu listeleri ve görüşleri inceleyip terimleri kesin olarak saptaması,

- Ana ve grup düzenleştirme kurullarının işini yürüten, özel bir büronun teşkilatlandırılması, büroların başlarına, işin süresince esas ödevi azaltılacak munzam ücretli birer uzman getirilmesi,

-Dil Kurumunun en az bir uzmanı ve İstanbul Üniversitesinin dil bilgileri Ana Düzenleştirme Kurulu toplantılarında bulunarak terimlerin dil bakımından düzgünlüğünün sağlanması,

-Şimdiye kadar Dil Kurumunca yüksek öğretim ile ilgili bilim kollarında hazırlanmakta olan terimlerin ilgili gruplara verilmek üzere Ana Düzenleştirme Kuruluna gönderilmesi,

-Bütün kollar kendilerini ilgilendiren belli başlı terimleri 1 Mart 1944'e kadar grup Düzenleştirme Kuruluna gönderilmesi,

-Ana Düzenleştirme Kurulunun derleyip düzenlediği terimler Milli Eğitim Bakanlığınca onaylanıp yayımlandıktan sonra yürürlüğe girmesi, (a.g.e. s. 90)

BİLİM GRUPLARI LİSTESİ

1- Pozitif Bilimler:

Merkez: İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi

Yardımcı kurumlar: Yüksek Mühendis Okulu

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yüksek Ziraat Enstitüsü Gazi Terbiye Enstitüsü

2- Hekimlik Bilimleri:

Merkezler: İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Yüksek Ziraat Enstitüsü Veteriner Fakültesi

3- Teknik Bilimler:

Merkez: Yüksek Mühendis Okulu

Yardımcı kurumlar: Güzel Sanatlar Akademisi

Yüksek Ziraat Enstitüsü

4- Hukuki Bilimler:

Merkezler: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yardımcı kurumlar: Siyasal Bilgiler Okulu

5- İktisadi ve Ticari Bilimler:

a- Ticari Bilimler:

Merkez:İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Yardımcı kurumlar:

Yüksek İktisat ve Ticaret Okulu,Siyasal Bilgiler Okulu,Yüksek Ziraat Enst.

c- Ticari Bilimler:

Merkez: yüksek İktisat ve Ticaret Okulu

Yardımcı Kurum: İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi

6- Edebiyat:

(Edebiyat Fakültelerinde okutulan bütün bilimler)

Merkez: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

Merkez: Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi

Yardımcı Kurum: Gazi Terbiye Enstitüsü

7- Askeri Bilimler:

Merkez: Harp Akademisi

Yardımcı Kurum: Harp Okulu,Deniz Harp Okulu

8- Zirai Bilimler:

Merkez: Yüksek Zirai Enstitüsü

9- Güzel Sanatlar:

Merkez: Güzel Sanatlar Akademisi

Yardımcı Kurum: Yüksek Mühendis Okulu

10- Müzik ve Sahne:

Merkez: Ankara Devlet Konservatuvarı

Yardımcı Kurum: Gazi Terbiye Enstitüsü” (a.g.e. s. 91-92)

b- Terim Komisyonu Kabul Ettiği Genel Maddeler:

Ortaöğretim için saptanmış olan terimler yüksek öğretimde de kullanılmaktadır. Ancak bu terimlerden yüksek öğretim ihtiyacını karşılamayanlar bulunursa, bunlar için eşanlam aramak gerektiğini kararlaştıran Komisyon, bu alanda ayrıca şu esasları da Şûra’ya teklif etmektedir

-İstanbul Üniversitesi Düzenleştirme Kurulundan geçip de Milli Eğitim Bakanlığı’na gönderilmiş olan anatomi ve patolojik anatomi terimlerinin Bakanlık onayına sunulmadan önce Veteriner Fakültesine gönderilmesi, ayrıca Bakanlığa sunulmuş olan iktisat terimlerinin de Yüksek İktisat ve Ticaret Okuluna gönderilip görüşlerinin alınması,

-Şimdiye kadar ortaöğretim için saptanmış olan terimlerde aksaklık gören bilim kolları, bu aksaklığı ve yeni tekliflerini gerekçeler ile birlikte Düzenleştirme Kurullarına bildirilmesinin sağlanması,

-Rotasyon meselesi, terim işleri kadar önemli bulunduğundan, Milli Eğitim Bakanlığı’ nın bu meseleyi de yakın bir gelecekte ele alması,

-Bilim adlarında kullanılan ve yabancı kaynaklardan alınmış olan terimlerde imla ve fonetik bakımdan birliğin sağlanması, yani jeolojik, geometri ve coğrafya gibi kelimelerdeki aykırılıkların kaldırılması, bundan sonraki çalışmalarda güdülecek yöntemin, Dil Kurumunca incelenmesi.(a.g.e. s.26)

3.2.2. Anadili Eğitimi Alanında

Komisyon Raporunda teklif edilen esaslar Şûra'dan da aynen kabul edilmiştir. Bu alanda kabul edilen ilkeleri iki ana bölüm ve çok sayıdaki alt bölümden oluşmaktadır. Bunlar sırasıyla şöyledir:

A- Anadilinin Öğretimi Alanında:

Bu alanda, anadili verimini artırmasını sağlayacak şu esaslar kararlaştırılmıştır:

"-Türkçe ve bilhassa yazma öğretiminin daha verimli bir hale getirilmesi için gereken önlemlerin saptanması ,
-Okullarda, resmi ve özel yayın alanlarında imlâ birliğini kolaylaştırma yollarının tayini" (a.g.e. s. 39)

a- Öğretim Kurumlarında Anadili Programlarının İncelenmesi İle İlgili İlkeler;

Her derecedeki öğretim kurumları ile ilgili olarak, İkinci Milli Eğitim Şûra'sı, şu esasları kararlaştırmıştır:

- İlkokul programlarının daha ayrıntılı ve az tekrarlı "bir şekilde incelenmesi,
 - Ortaokul programlarının dil ve ifade bakımından tekrar gözden geçirilmesi,
 - İlk ve ortaokul programlarında ezberci ve inşat ile temsillere önem verilmesi,
 - Lise edebiyat programlarının da yeniden incelenmesi,
 - Öğretimin her kademesinde anadil öğretiminin Türkçe adı altında toplanmaması.
- (a.g.e. s.39-40)

b- İlköğretmen Okullarına Bitirenlerin Anadili Okutabilmelerinin Sağlanması ;

İkinci Milli Eğitim Şûra¹ sı, bu alanda şu kararlar almıştır:

- "-Programlarda Türkçe saatleri mutlaka artırılmalıdır.
- Öğretmen okullarına alınacak öğrenci Türkçeden sıkı bir imtihana tabi tutulmalıdır.
- İlk iki sene öğrenciye okulun maksat ve gayesine uygun yeni bir programda edebiyat bilgisi verilmeli ve üçüncü senede öğrenciye bir taraftan ilkokul Türkçe kitapları ve çocuk edebiyatı incelemeleriyle meşgul olmalıdır. Türkçenin öğretim yöntemi de bu dersin programı içine girmeli ve aynı öğretmen tarafından okutulmalıdır. 'Diksiyon' ve 'deklamasyon'a ayrıca önem verilmelidir. Bunlardan başka el yazısı dersleri de programlarda yer tutmalıdır. Bu okulların Türkçe öğretmenleri böyle bir programa göre hakkıyla ders verecek yeterliğe sahip olmalıdır.
- Son sınıf imtihanlarında her öğrencinin mutlaka Türkçeden bir tatbikat imtihanı geçirmesi şart olmalıdır. Diğer derslerden geçireceği imtihan şimdi olduğu gibi yine kur'a ile tayin edilebilir" (a.g.e. s.41)

c- Türkçe Öğretmeni Yetiştirilmesi Alanında:

İkinci Milli Eğitim Şûra 'sı, öğretmen yetiştiren kurumların, öğretim programlarının yetersiz olduğunu, bu eksikliğin giderilmesi için şu önlemlerin uygulanmasını kararlaştırmıştır:

- Ortaokul öğretmenlerinin mesleki bilgilerini tazelemek,kuvvetlendirmek ve "bunlar arasında yöntem birliği sağlamak için tatil kursları açılmasını,
- Günün ihtiyaçlarına göre teorik ve uygulamalı dersler içerecek biçimde programlar düzenlenmesi,
- Bu kursları bitirenlere bir belge verilmesi. (a.g.e. s. 41)

ç- Öğretmenler İçin Yardımcı Kitaplar ve Yavınlar Alanında:

Bu alanda İkinci Milli Eğitim Şûra'sı, şu kararları almıştır:

- Türkçe öğretiminin okuma-yazma yönteminin hazırlatılması,
- Diksiyon ve deklamasyon yöntemi ile bir ezber antolojisi hazırlatılması ,
- Okul temsilcileri için bir rehberin yazdırılması,
- Mesleki yayın ve çocuk edebiyatı için ayrıntılı bir bibliyografyanın yayınlanması ,
- Ortaokullarda öğrenciye örnek şive ve telaffuz öğretmek amacıyla özel gramofon plaklarının yaptırılması, bu plaklara İyi bir diksiyon ile şiirler, şarkılar, nutuklar ve hitabet örneklerinden seçmelere yer verilmesi. (a.g.e. s.42)

d- Kitaplar Alanında:

İkinci Milli Eğitim Şûra' sı, kitap meselesini de Komisyonunda ele alındığı gibi iki şekilde görüşerek karara bağlamıştır: Ders kitapları ve öğrenci için yardımcı kitaplar.

Ders Kitapları :

Anadili Komisyonu teklifleri Şûra 'da aynen geldiği karara bağlanmıştır. Bu alanda kararlaştırılan esaslar, şu noktalarda özetlenebilir:

- İlk ve orta dereceli okullardaki kitapların metinlerinin sıralanmasından kurtarılarak, metin altında kelime ve fikir açıklamalarına yer verilmesi,
- Seçilen metinlerin sınıfın seviyesine uygun ve pedagojik değeri olması ,

- Kitabın, hem şekil, hem de içerik bakımından öğrenci için göz çekici, zevk verici olması,
- Okuma kitabının, okulda çocuğun anlayış ve anlatılış kabiliyetlerinin gelişmesine kafasıyla karakterinin oluşumuna birinci derecede yardım etmesinin sağlanması,
- Metinlerde ifade, imlâ ve şive yanlışlarından en küçüklerinin bile bulunmasına dikkat edilmesi,
- Milli ve ahlâki telkin değerleri en az kuşkulu olanlara bile yer verilmemesi,
- Çocuğun anadil zevkini ve sevgisini önce bu kitaplardan almasının sağlanması,
- Okuma, yazma, dil bilgisi ve imlâ gibi bölümlere ayrılmış görülen Türkçe öğretiminin tek amaca yöneltilmesi,
- Üçüncü sınıf kitaplarında toplanan icat, tertip, birlik, eda, anafikir, yardımcı fikirler, duruluk, sadelik, üslûp ve özellikleri hakkındaki bilgilerin ilk sınıftan itibaren verilmesi,
- Mesleki öğrenim veren okul için de kendi ihtiyaç ve amaçlarına uygun kitapların meydana getirilmesi.(a.g.e. s. 44)

Lise Ders Kitapları:

Komisyon Raporunu görüşen İkinci Milli Eğitim Şûra'sı, okutulmakta olan ders kitaplarındaki sakıncaları ve alınacak Önlemler ile ilgili olarak şu esasları kararlaştırmıştır:

- Bazı edebiyat öğretmenlerinin elde bulunan kitaplardaki bütün bilgiyi öğrenciye aktarırken, bir ders yılının ders saatlerinin % 75'ini harcamaktadır;
- Edebiyat tarihine bu kadar yer vermeleri doğru değildir;
- Eldeki edebiyat kitapları imkânlar hesaplanmaksızın yazıldığı kanısındayız;
- Liselerdeki edebiyat öğretiminin amacı, öğrenciye muhtelif devirlerin genel seyri içinde gerçek değeri olan kimselerin kimlikleri, eserleri hakkında toplu bilgi sahibi kılmasıdır;
- Gençleri düşündürerek okutup yazdırmak suretiyle gençlerin zihni faaliyetlerini hayata hazırlayacak biçimde geliştirmek olmalıdır;
- Bunun için şartlara uygun metinleri esas alan edebiyat nazariyelerine ve edebiyat tarihine yer veren ders kitaplarına önem verilmesi gereklidir.(a.g.e. s. 46)

Öğrenciler İçin Yardımcı Kitaplar:

İkinci Milli Eğitim Şûra'sı, edebi kültürü genişletmek bakımında ders kitapları kadar yardımcı kitapların da etkili olduğunu kabul etmiştir. Şûra'nın ayrıca } bu alanda kararlaştırdığı esaslar şu noktalarda özetlenebilir:

- Öğretmen tarafından öğrenciye tavsiye olunacak kitapların sınıf seviyelerine göre adlarını bildirilecek listelerin Bakanlıkça düzenlenmesi,
- İlk ve ortaokullarda çocuk klâsiklerinden, antolojilerden, temsil kitaplarından oluşan sınıf kütüphanelerinin kurulması,
- Çocuk dergi ve gazetelerine ve niteliğine önem verilmesi,
- Çeşitli derecedeki okul öğrencisinin en ciddi ihtiyaçlarından biri de sözlüklerdir; bun kısa sürede çözüm bulunması,
- Lise öğrencisine, kendi edebiyatımızı olduğu kadar, klâsiklerin çevirilerinin de okutulmasının da sağlanması.(a.g.e. s. 47)

Diğer Derslerin Türkçeye Yardımının Sağlanması:

Bu alanda kabul edilen esaslar şu noktalarda özetlenebilir;

- Bütün derslerde, öğrencinin doğru söyleyip yazmasını sağlayacak önlemlerin alınması,
- Müzik öğretmenlerinin şarkıların güftelerini yazdırıp söyletirirken, imlâ ve diksiyon hususlarına dikkat etmelerinin sağlanması,
- Derslerde Türkçenin uygulanması için sıkı bir denetim ve teftişin sürdürülmesi.(a.g.e. s. 47)

Yazma Öğretimi:

Bu alanda İkinci Milli Eğitim Şûra'sının kabul ettiği esaslar şu noktalarda toplanmaktadır;

- Öğretmenlerin vereceği ödevlerden bilgi kadar ifadeye de önem verilmesi,
- Yüksek öğretimde de öğrenciye sömestr veya sınıfına göre belirli oranda kompozisyon ödevi yaptırılması,
- Anadili dersinin yazma bölümüne liselerde olduğu gibi diğer okullarda da ayrı saatler verilmesi,

- İlkokullar için bir düzeltme rehberinin hazırlanması,
- Okullarda duvar gazetesi, sınıf veya okul dergisi çıkarma faaliyetlerinin canlandırılması,
- Okullar için yazı öğretme yöntemini açıklayacak bir rehberin hazırlanması gerekir.
(a.g.e. s. 47-48)

Okullarda, Resmi ve Özel Yayın Alanlarında İmlâ Birliğinin Sağlanması :

Her derecedeki öğretim kurumlarında yapılacak dayanışmanın, şu alanlarda da yapılmasını İkinci Milli Eğitim Şûra 'sı karara bağlamıştır:

- Okul kitaplarında,
- Vekilliğimizin diğer yayınlarında,
- Vekilliğimizin yardım ettiği özel yayınlarda ve resmi teşkilâttan yardım gören özel yayınlarda imlâ kılavuzunun sıkı bir uyarlık aranmasını, bu hususta ilgili vazife sahiplerine mesuliyetler verilmesini lüzumlu görmektedir.Ancak imlâmızın,fonetik esası muhafaza edilmekle beraber,dilimizin morfolojisine daha uygun bir surette kurallandırılması kılavuzun da bu bakımdan tekrar elden geçirilmesi lâzım olduğu kanaatindeyiz.(a.g.e. s.48)

E- Anadili Terimleri Alanında:

İkinci Milli Eğitim Şûra 'sı, terimlerle ilgili olarak şu ortak noktaları saptamıştır:

- Genel yaşayışta anadilin kazanmakta olduğu sadelik karşısında yüksek öğretim terimlerinin de Türkçeleştirilmesi,
- Yüksek öğretimin yeni terimlerle yapılması,
- Matematik, fizik, kimya ve biyoloji gibi bazı bilim dallarının yeni terimlerle yaptığı öğretimin, diğer "bilim dallarında da yapılması,
- Çeşitli bilim kollarını ilgilendiren "belli başlı terimlerin mümkün olduğu kadar kısa zamanda saptanması ve bunların 1944-1945 öğretim yılı başına kadar düzenlenerek Milli Eğitim Bakanlığına gönderilmesi,
- Bu yayınlara ilgili olarak yüksek öğretim kurumlarında da yapılmakta olan çalışmaları, kesin bir yönetime bağlamak ve bir yandan her kurumun bilim kollarında saptanan terimler arasında düzenleştirmenin sağlanması ve düzenleştiren terimlerle

ilgili listelerin Türk Dil Kurumunun da Başkanı olan Milli Eğitim Bakanınla onayına sunulması gereklidir.(a.g.e. s.89)

a- Yüksek Öğretim İle İlgili Terimlerin Saptanması İşinde Çalışma Yöntemleri:

İkinci Milli Eğitim Şûra'sı, yüksek öğretim ile ilgili terimlerin saptanmış içine ilgili kurumların işbirliğini zorunlu görmüştür. Şûra, bu alanda şu çalışma biçimini ve yöntemlerini de kararlaştırmıştır:

- Bilim gruplarına göre işbölümünün yapılması,
- Her grup için bir veya iki öğretim kurumunun çalışma merkezi olması,
- Her bilim grubu için çalışma merkezi olan öğretim grubunun Dekan veya Müdürünün bu grubun "işgüderi" olması,
- Bilim grubunun gereği kadar kollara ayrılması, her kol için ilgili çalışma merkezi uzmanlarından birinin kolbaşı seçilmesi,
- Her kolbaşının kendi bilim grubu ile ilgili öğretim kurumlarındaki uzmanlarla işbirliği yapması ve terimlerin karşılıklarını derlemesi,
- Her kolun ortaya koyduğu terimlerin ilgili grup merkezindeki grup düzenleme kuruluna ana düzenleme kuruluna gönderilmesi,
- Ana düzenleme kurulu İstanbul Üniversitesinde, Üniversiteye bağlı olan ve olmayan grupların "Oruntak" larından kurulur.

Grup düzenleme kurullarında derlenip düzenlenen terimlerin listesi Ana kurul bürosunca çoğaltılarak ve kurulun toplanma günü de bildirilerek bütün gruplara ve Dil Kurumuna gönderilir

Grup düzenleme kurulları bu listeleri inceleyerek görüşleri varsa adı geçen toplanma gününden önce ana düzenleme kuruluna bildirirler. Ana kurul bu listeleri ve görüşleri inceleyip terimleri kesin olarak saptaması,

- Ana ve grup düzenleme kurullarının işini yürüten -özel bir büronun teşkilâtlandırılması, bu büroların başlarına, işin süresince esas ödevi azaltacak munzam ücretli birer uzman getirilmesi,
- Dil Kurumunun en az bir uzmanı ve İstanbul Üniversitesinin dilbilgileri ana düzenleme kurulu toplantılarında bulunarak terimlerin dil bakımından düzgünlüğünün sağlanması,

- Şimdiye kadar Dil Kurumunca, yüksek öğretimle ilgili bilim kollarında hazırlanmakta olan terimler ilgili gruplara verilmek üzere ana düzenleme kuruluna gönderilmesi,
- Bütün kollar, kendilerini ilgilendiren belli başlı terimleri 1 Mart 1944'e kadar grup düzenleme kuruluna gönderilmesi,
- Âna düzenleme kurulunun derleyip düzenlediği terimler, Milli Eğitim Bakanlığınca onaylanıp yayımlandıktan sonra yürürlüğe girmesi.(a.g.e. s. 90)

a-Terim Alanında Kabul Edilen Genel Maddeler:

Bu alanda kabul edilen genel maddeler şu ortak noktalarda toplanmaktadır:

- İstanbul Üniversitesi düzenleme kurulundan geçip de Milli Eğitim Bakanlığına gönderilmiş olan anatomi ve patolojik anatomi terimlerinin Bakanlık onayına sunulmadan önce Veteriner Fakültesine gönderilmesi, ayrıca, Bakanlığa sunulmuş olan iktisat terimlerinin de Yüksek İktisat ve Ticaret Okuluna gönderilip görüşlerinin alınması,
- Şimdiye kadar ortaöğretim için saptanmış olan terimler de aksaklık gören bilim kollarının, bu aksaklığı ve yeni tekliflerini gerekçeleri ile birlikte düzenleme kurullarına bildirmelerinin sağlanması,
- Rotasyon meselesi terim işi kadar önemli bulunduğundan Milli Eğitim Bakanlığının bu meseleyi de yakın bir gelecekte ele alması,
- Bilim adlarında kullanılan ve yabancı kaynaklardan alınmış olan terimlerde imlâ ve fonetik bakımından birliğin sağlanması, jeoloji, geometri ve coğrafya gibi kelimelerdeki aykırılıkların kaldırılması, bundan sonraki çalışmalarda güdülecek yöntemin, Dil Kurumunca incelenmesi.(a.g.e. s. 91)

4.3. ÜÇÜNCÜ MİLLİ EĞİTİM ŞURASI

Üçüncü Milli Eğitim Şurası,2-10 Aralık 1948 tarihinde Ankara'da toplanmıştır. Şura Türkçe öğretimi alanında şu esasları saptamıştır.

4.3.1. Orta Ticaret Okulları ve Liseleri Ders Programının İncelenmesi

Bakanlık tarafından hazırlanan ve Komisyonca incelenen Orta Ticaret Okulları ve Liseleriyle ilgili müfredat programındaki dersler sırasıyla incelenmiş ve saptanan esaslar Şûra Genel Kuruluna teklif edilmiştir:

Türkçe Derslerinin Olduğu Gibi Kalması :

Orta Ticaret Okullarının ders saatleri, "bu okulların İktisat Vekâleti bünyesinde bulunduğu yıllarda "Türkçe ve ticari muhaberat" adı altında okutulmaktaydı.(A.Güler, s.153)

1927-1928 öğretim yılından itibaren Milli Eğitim Bakanlığına bağlanan bu okulların Türkçe ders saatleri "Anadili, Kıraat, Musahabat , Kitabet" adı altında birinci sınıflarda haftada 5, ikinci sınıflarda 3, üçüncü sınıflarda 3 ve dördüncü sınıflarda 3 saat olarak okutulmuştur.(Aynı ders, 1932-1933 öğretim yılından itibaren "Türkçe" adı altında birinci sınıfta haftada 6, ikinci sınıfta 5, üçüncü sınıfta 3, dördüncü sınıflarda 2 saat olarak okutulmuştur.

1935-1936 öğretim yılında yapılan değişiklik, 1937 yılından itibaren Türkçe dersleri haftada birinci sınıfta 5, ikinci sınıfta 3, üçüncü sınıfta 2 ve dördüncü sınıfta 2 saat olarak okutulmuştur.(Üçüncü Milli Eğitim Şurası- çalışma programı, Komisyon Raporları, Konuşmalar,Ankara 1943 s.61)

1938- 1939 öğretim yılında orta ticaret okulları iki şekilde ele alınmıştır: Bir yabancı dil okutan okulların haftalık ders dağıtımı ve iki yabancı dil okutan okulların haftalık ders dağıtımı.

Bir Yabancı Dil Okutan Orta Ticaret Okullarının Türkçe Ders Saatleri;

1938-1939 öğretim yılından itibaren Türkçe dersleri, bu okulların birinci sınıflarında haftada 5, ikinci sınıflarında 3, üçüncü sınıflarında 3 ve dördüncü sınıflarında 2 saat olarak okutulmuştur.(Maarif ve killiği dergisi- Türkiye’de teknik öğretim (21-22)

İki Yabancı Dil Okutan Orta Ticaret Okullarının Türkçe Ders Saatleri:

1938-1939 öğretim yılından itibaren bu okullarda Türkçe dersleri haftada birinci sınıflarda 5, ikinci sınıflarda 3, üçüncü sınıflarda 2 ve dördüncü sınıflarda 2 saat olarak okutulmuştur.(a.g.e. s.65)

Ticaret liselerinin kuruluşlarından 1938-1939 öğretim yılına kadar, ikinci devre beşinci sınıflarda "Türkçe, ticari muhaberat ve neşriyat" adıyla okutulan dersler haftada 2, altıncı sınıflarda 1 saat olarak okutulmuştur.(a.g.e. s.60)

1938-1939 öğretim yılından itibaren Orta Ticaret Okulları programlarında değişiklik yapılınca, Ticaret liselerinin programlarında da değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklik iki şekilde olmuştur: Bir- yabancı dil okutan Ticaret liseleri ve iki yabancı dil okutan Ticaret Liseleri.

Bir Yabancı Dil Okutan Ticaret Liselerinin Türkçe Dersleri:

1938-1939 öğretim yılından itibaren bir yabancı dil okutan ticaret liselerinin Türkçe dersleri, beşinci sınıflarında "edebî okuma"adı altında haftada 2, altıncı sınıflarda 1 saat okutulmuştur.(a.g.e. s.60)

İki Yabancı Dil Okutan Ticaret Liselerinin Türkçe Dersleri:

1938-1939 öğretim yılından itibaren iki yabancı dil okutan ticaret liselerinin Türkçe dersleri, beşinci sınıflarında haftada 2, altıncı sınıflarda 1 saat olarak okutulmuştur. Ticaret liselerine giren ortaokullar için açılan "ihzari" sınıflarda "Türkçe ticari muhaberat ve neşriyat" adı altında okutulan Türkçe dersi haftada 3 saat olarak saptanmıştır.Türkçe dersi, Orta Ticaret Okulları ve Liselerinde 1940 yılında haftada toplam 9 saat, 1943 'te 18 saat olarak okutulmuştur.(Orta öğretim programlarındaki yönelmeler (1924-1930),İstanbul 1972)

1943 yılında toplanan İkinci Milli Eğitim Şura'sı,Türkçe ders saatlerinin artırılmasını kararlaştırmıştı.

Türkçe ders saatleri, üçüncü Milli Eğitim Şura'sında da görüşüldü. Bu alanda çalışan Orta Ticaret Okulları ve Liseleri Komisyonu, Türkçe'nin iyi öğretilmesi için mevcut ders saatlerinin yeterli olduğunu, eski müfredattaki derslerin olduğu gibi kalmasını Şûra 'ya teklif etmiştir.(Üçüncü Şura, s.20)

4.4. DÖRDÜNCÜ MİLLÎ EĞİTİM ŞURASI

22-31 Ağustos 1949 yılında Ankara'da toplanan Dördüncü Milli Eğitim Şurası Türkçe Öğretimi ile ilgili aşağıdaki esaslar tartışılmıştır

A- Liselerin İslah ve Veriminin Artırılması Alanında:

Bu alanda kabul edilen kararlar sırasıyla şöyledir:

a-Metot ve Zihniyet

Şûra, uygulanmakta olan "takrir" yöntemi yerine şu yolun izlenmesini kararlaştırmıştır:

"Bu usul yerine, gençlerin çeşitli kabiliyetlerini geliştiren bir Öğretim sistemini koymak zamanı gelmiş hattâ geçmiştir. Böyle bir sistemi bütün teferruatı ile tespit etmek, mütehassıslardan mürekkep ilmî bir komisyonun vazifesidir"(a.g.e. s.413)

b-Dil Sorunu:

Dil alanında Şûra'nın aldığı kararlar şunlardır:

"Öğretimde anadilin rolü mühimdir. Türkçenin edebî ve ilmî, dil olarak geçirdiği gelişme göz önünde tutulmalıdır, öğretimin başarılı sonuçlar verebilmesi için, yazı dilinin, konuşma dilindeki sadeliğe ve duruluğa yönelmeğe ve terimlerde istikrarı sağlayacak bir gözden geçirmeye muhtaç olduğunu belirtmek isteriz"(a.g.e. s. 41)

Eğitim Yöntemi Alanında;

Eğitim yönteminde izlenecek amaçlar şöyle saptanmıştır:

- Öğrenciye dinamik bir toplum düzeni içinde yaşadığını duyurmak,
- Milli ve milletlerarası problemleri anlatmak ve takip ettirmek,
- Çevresinin meselelerine karşı çocuğun yakın ilgisini çekmek,
- Çocuğa toplumda aktif bir rol oynayacak hak ve vazifelerini bilen bir vatandaş haline getirmek,

-Toplum olaylarını objektif bir gözle ve yapıcı zihniyetle tahlil edilebilecek olgunluk verebilmek ve nihayet gençleri toplumsal meselelerde hüküm verecek kudret ve kabiliyette yetiştirmek"(a.g.e. s.67)

Dilin Sadeleşmesi Alanında:

Dördüncü Milli Eğitim Şûra 'sı dilin sadeleşmesi alanında şu esasları saptamıştır:

"Dilimizin sadeleşmesi yönündeki çalışmaları milli bir kazanç sayarken,bir zamanlar, çocuğu ailesi ve muhitinden tamamıyla tecrit edecek bir istikamet almış olan dil inkılâbımızın, yeni bir anlayışa muhtaç bulunduğu hususunda dikkat nazarınızı çekmek isteriz.

Kanaatimizce, dil resmi bir işi değil, her halde akademik bir mevzuudur ve bin netice yeni bulunan kelimeler evvelâ, kamuoyuna mal edilmeğe çalışır, ancak tutunduktan sonradır ki, okul kitaplarında yer bulabilir. Demokrasinin icapları bunlardır.”(a.g.e. s.68)

4.5. BEŞİNCİ MİLLİ EĞİTİM ŞURASI:

5-14 Şubat 1953 tarihinde toplanan Beşinci Milli Eğitim Şurası şu esasları kabul etmiştir:

4.5.1. Türkçe Dersleri Alanında:

Komisyon, Türkçe derslerinin bir bütün oluşturduğunu, bu derslerin imlâ, okuma, tahrir, dil bilgisi, yazı olarak belli ders saatlerine ayrılması ve bu şekilde okutulmasının şart olmadığını, öğretmen gerek görürse bir metin üzerinde bütün bu unsurları birleştirerek teknik açıklama bakımından ihtiyaç duyduğu zaman bunları ayrı işlemlerini kabul etmektedir. Bu alanda ayrıca şu esaslar Şûra 'ya teklif edilmektedir:

"Çocukların sırf büyük harflerle yazılmış metinlerle pek az karşılaştıkları okuma ve öğrenmede güçlük çektikleri göz önünde tutularak, ilk okuma yazma (Alfabe) öğretimine büyük harflerle başlama usulünün terk edilmesi, bunun yerine,

metinlerde şekilde büyük ve küçük harflerin birlikte öğretilmesi metodunun konması uygun görüldü. Bu sayede çocuklar kısa bir zaman sonra tamamıyla terk edecekleri bir yazı şeklinde lüzumsuz yere emek ve zaman harcamaktan kurtulmuş olacaklardır”(Beşinci Milli Eğitim Şurası-Çalışma Esasları Komisyon Raporları, Konuşmalar, Ankara 1954 s. 352-353)

A- Türk Dili ve Edebiyatı Alanında:

Bu alanda kabul edilen esaslar şu noktalarda özetlenebilir:

- Yerel şive hatalarıyla eksik ve yanlış anlamlı sözler ve imlâ yanlışları üzerinde öğretmenlerin titizlikle durmasını;
- Öğretmen okulları kitaplarının her öğrenci grubuna en az bir sözlük ve imlâ kılavuzu düşecek biçimde donatılması;
- Son sınıf dersleri için olduğu kadar bütün öğrenciler için de çocuk yayınlarının kitaplıklarda yer alması;
- Öğretmen okulları kitaplıklarının zenginleştirilmesi;
- Öğretmen okullarının öğrencilerle ilgili ve ihtiyaçlarını karşılayacak, kendilerine okuma zevkini verecek ve diğer ders konularıyla de bağıntı kuracak çeşitli konuları içeren okuma kitaplarının sağlanması.(a.g.e. s. 578-579)

4.6. ALTINCI MİLLİ EĞİTİM ŞURASI:

18-23 Mart 1957 tarihinde toplanan Altıncı Milli Eğitim Şurası şu esasları benimsemiştir:

Bu konuda yapılacak işlerin başında bir halk eğitimi ve toplum kalkınması seferberliğinin geldiğini, bunun sağlanabilmesi için de bütün öğretim kurumlarında bilgisizlikle mücadele edilmesini kabul eden komisyon, ayrıca şu esasları Şûra 'ya teklif etmiştir:

"Okuyup-yazmanın vatandaşlık, geçim, kültür, faydalı ve zevkli vakit geçirme, sağlığın geliştirilmesi ve toplum kalkınması alanlarında kullanılacak şekilde öğrenilmesi suretiyle ümmiliğin ve yarı ümmiliğin tasfiyesi ve vatandaşların kendi

problemlerini kendi ellerine almaları"(Altıncı Milli Eğitim Şurası, Çalışma Esaslar'ı Komisyon Raporları Konuşmalar (Y.Y) 1957 s.86)

4.6.1 Okumuşluğun İlerletilmesi:

Az okumuşların okumağa ve öğrenmeye devam etmeleri, vatandaşlık, meslek, kültür, eğlence, sağlık, toplum kalkınması konularında dengeli meslekî ve genel kültür edinmeleri gerekli görülmüştür.

A-Milli Birliğin Kuvvetlenmesi:

Komisyon, milli birliğin kuvvetli tutulması, toplumsal tehlikeler karşısında vatandaşların uyanık bulunmaları için bilgi ve heyecan bakımından eğitilmelerinin sağlanması, yurttan dil birliğinin sağlanması, Atatürk ilkelerinin yerleştirilmesi milli birliğin gereği olarak görülmüştür.(a.g.e. s.86)

Toplum Kalkınması :

Endüstrileşen şehirlerde işçi toplulukları ile işveren, idare ve teknik personeli arasında zümreleşme yerine bir toplum bilincinin gelişmesi, toplum kalkınmasına bağlıdır. Bu nedenle komisyon şu önlemlerin alınmasını Şûra 'ya teklif etmiştir:

"İktisadî kalkınma ve teknik ilerleme davaları üzerinde toplumca çalışmanın ve toplumlar arası işbirliğinin gelişmesi; zirai istihsalı arttırmak, ormancılık ve hayvancılık mevzularında vatandaşları tenvir etmek, maksadıyla ilgililerle işbirliği yapılması"(a.g.e. s.86)

4.7. YEDİNCİ MİLLÎ EĞİTİM ŞURASI – ÇALIŞMA ESASLARI KONULAR VE KANUNLAR.(y,y)1962

A- Meslekî ve Ekonomik Amaçlar:

Şûra'da meslekî ve ekonomik alanları içeren şu amaçlar kabul edilmiştir:

" -Vatandaşlara bilimsel düşünme, plânlı ve metotlu çalışma alışkanlıkları kazandırmak,

- Vatandaşların mesleklerini iyi seçmelerine, meslek edinmelerine, işlerinde ilerlemelerine yardım etmek,
- Teknoloji merkezlerinin kurulmasını sağlamak,
- Vatandaşların her alanda yaratıcı kabiliyetlerini ve teşebbüs güçlerini geliştirmek,
- Vatandaşların sağlam bir bedene ve sağlam bir kafaya sahip olmaları için gerekli bilgi ve alışkanlıkları kazandırmak.” (Yedinci Milli Eğitim Şurası – Çalışma Esasları Konular ve Kanunlar.(y,y)1962 s.298)

B- Halk Eğitiminin Konuları:

Şûra, halk eğitimin şu konularını incelemiştir: Okuma-yazma, temel ve genel bilgi eğitimi, işe hazırlama ve iş içinde geliştirme eğitimi ve toplum eğitimi.

a-Okuma-Yazma, Temel ve Genel Bilgi Eğitimi;

Bu alanda, Şûra'nın kabul ettiği esaslar şu noktalarda özetlenebilir:

- Okuma-yazma bilmeyen vatandaşların okur-yazar duruma getirilmesi ve yetiştirilmesi,
- Vatandaşların genel ve sağlık bilgilerinin kuvvetlendirilmesi,
- Okul dışındaki okuma-yazma ve temel bilgi eğitiminin de yasal sorumluluk haline getirilmesi
- Okuma-yazma öğretiminin ücretsiz olması ve öğretim araçlarının Devletçe parasızca sağlanması,
- Türkçeyi bilinmeyen ve az bilenlere mahsus özel metotların geliştirilmesi, özel ders kitapları ve kılavuzların hazırlanması,
- Okulu, öğretmeni olmayan küçük köyler için kadın ve erkek halk eğitimcilerinin öncelikle yetiştirilmesi,
- Halk dershanelerinin A ve B sınıflarının birleştirilmesi ve müfredatın buna göre düzenlenmesi,
- Halk eğitimi ile ilgili bütün kurslarda okuma-yazma öğretimine yer verilmesi,
- İsteklilerin ilkokul diploması alabilmesi için iki yıllık akşam ilkokullarının açılması,
- İlkokul seviyesinde olmak üzere Türkçe, matematik, tarih, coğrafya,tabiat bilgisi, yurttaşlık bilgisi gibi dersler için münferit kursların açılması ve bu kurslara devam

edip başarı gösterenlere birer belge verilmesi ve bütün derslerin tamamlanmasından sonra alınan belgelerin ilkokul diploması ile değiştirilmesi,

- Okur-yazar oranının on yıl içinde yüzde yüze çıkarılmasına çalışılması,
- Halk dershanesindeki öğrenci sayısının otuz kişiden fazla olmaması,
- Halk dershanelerinin, öğretmen ücreti dışındaki diğer masraflarının mahallelerin karşılanması. (a.g.e. s.298,299-308)

a-İşe Hazırlama ve İş İçinde Geliştirme Eğitimi;

Bu alanda kararlaştırılan esaslar şu noktalarda özetlenebilir:

- Testlerle kabiliyetlerin belirtilmesi,
- İş bulma ve işe yerleştirme çalışmalarının yapılması,
- Tarımla ilgili kursların açılması,
- Meslek kurslarının açılması,
- Güçlükleri giderme ve işi iyileştirme eğitim yoluyla yardım edilmesi,
- Geliştirme kursları açılması,
- Toplantı ve seminerlerin düzenlenmesi,
- Üretimle ilgili sergiler, yarışmalar ve benzeri -faaliyetlerin teşvik edilmesi,
- Kooperatifler kurulmasına yardım edilmesi,
- Halk eğitimi ile ilgili derneklerin kurulmasına çalışılması,(a.g.e. s.299)

4.8. ON İKİNCİ MİLLİ EĞİTİM ŞURASI:

12-22 Temmuz 1988 de toplanan On İkinci Milli Eğitim Şurası Türkçe Öğretimi İle ilgili aşağıdaki esasları karara bağlamıştır.

4.8.1. Türkçe Eğitiminin Amacı ve Önemi

Türkçe eğitiminin Türkçe eğitimi ve öğretimi komisyonunda şöyle belirlenmiştir:

- Türkçe eğitim ve öğretiminin amacı okul öncesinden başlayarak,yüksek Öğretimin sonuna kadar bir süreci kapsar.Türk insanının konuşma yazı dili olarak Türkçeyi doğru konuşabilecek;

-Duygu ve düşüncelerinin ifadesinde yaratıcılığı geliştirebilecek bir formasyon ve kişilik yapısına sahip kılmaktır.(XII. Milli Eğitim Şurası – Raporlar -Görüşmeler,Kararlar Ankara 1988 s.413)

4.8.2 Türkçenin Önemi:

Şura'da Türkçenin önemi ile ilgili kararlar şu noktalarda özetlenebilir:

3.8.1- Türkçe Eğitimi ve Öğretiminin Amacı ve Önemi

Komisyonun belirlediği esaslar metine bağlı olarak aynen sunulmuştur.

Bu eğitim ve öğretimin amacı, okul öncesinden başlayarak yüksek öğretimin sonuna kadar, Türk insanının konuşma ve yazı dili olarak Türkçeyi doğru ve güzel kullanabilecek,'duygu ve düşüncelerinin ifadesinde yaratıcılığını geliştirebilecek bir formasyon ve kişilik yapısına sahip kılmaktır.

Ayrıca, millet varlığımızın aslî unsuru, sosyal yapımızı şekillendiren kültür değerlerimizin en yüksek taşıyıcısı, aktarıcısı ve geliştiricisi durumunda olan dilimiz, bu özellikleriyle aynı zamanda toplumumuzun fertlerini birbirine bağlayan ve kaynaştıran en önemli unsurlardan biridir. Bundan dolayı, millî birlik ve bütünlüğümüzün de güvencisi durumundadır.

Nitekim Atatürk de millî şuurun canlı tutulabilmesi için dil ve tarihin önemine işaret buyurmuştur.(a.g.e. s.413)

Bunun dışında dilimizin Osmanlıcadan Türkçeye uzanan çeşitli gelişme safhalarında geçirdiği dalgalanmalar, özellikle Arap ve Fars 'dillerinin yoğun baskısı altında yazı dili ve öğretim dili olarak ikinci plâna itilmiş olmanın getirdiği tıkanmalar, Tanzimat devrinden II. Meşrutiyet'e kadar uzanan tez ve antitez halindeki çatışma ve çabalar, Cumhuriyet devrinde bu konunun millî dil anlayışı ve dil inkılâbıyla özel olarak sistemli ve sentezci bir devlet politikası halinde ele alınmasını gerekli kılmıştır. Türkçenin Edebiyat, Felsefe, öğretim ve bilim dili olarak kendi kendine yeterli, gelişmiş, zengin bir kültür dili haline getirilmesi yolundaki çalışmaları hızlandırmıştır. Ancak, bu konudaki sistemsiz uygulamalar, zaman zaman, dilcilik anlayışının ve bilimsellik ölçülerinin dışına taşarak yer yer, birbirinden farklı dil tutum ve eğilimlerinin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu durum, dilin toplum içindeki birleştiricilik ve bütünleştiricilik niteliğini zedelediği gibi,

gençlerimizi dil ve kültür boşluğuna iten birtakım eksiklik ve yetersizliklerle karşı karşıya getirmiş; dil inkılâbının hedeflerine de aykırı düşmüştür.(a.g.e. s.43)

Yukarıda kısaca arz edilen sebeplerle, bugün Türkçe eğitim ve öğretimi, Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'nca Anayasanın ve Millî Eğitim Temel Kanununun ilgili maddelerinin öngördüğü esaslar çerçevesinde, her türlü aşırılıktan uzak, istikrarlı, sağlıklı bir dil politikasının benimsenmesini ve uygulanmasını zaruri kılmıştır.

Görülüyor ki dilin sosyal yapı içindeki rolü ve tarihi gelişme şartları içindeki seyri, Türkçe eğitim ve öğretimine özel bir yer ayırmayı gerektirmiştir.

Aşağıda arz edilen hususlar, bu ana görüşler doğrultusunda ele alınmış bulunmaktadır.

4.8.2. Müfredat Programları

Müfredat programının Temel Eğitimle ilgili bölümü üzerinde ön Çalışma Raporu'nda belirtilen hususlar, komisyonumuzca aynen benimsenmiştir.

Ancak, Anadolu Liseleri ile bir kısım derslerin öğretimini yabancı dille yapan okulların hazırlık sınıfları Türkçe müfredat programı ile ders kitabının hazırlanmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Lise Türk Dili ve Edebiyatı programı ise, otuz bir yıl önce tespit edilmiş esaslara göre yürütülmektedir. Bu sebeple, programda, yakın dönemin edebî metinlerine günün ihtiyaçları ölçüsünde yer verilmelidir. Bu arada doğu ve batı edebiyatı metin örnekleri arasında bu edebiyatların klâsik örnekleri de yer almalıdır. Ayrıca, Atatürk ilke ve inkılâpları ile ilgili konulan müfredat programı çerçevesinde ele alınması uygun olacaktır.(a.g.e. s.414)

Bunun yanında, programa diksiyon çalışmaları ile ilgili esaslar konulmalıdır. Güzel Konuşma ve Yazma derslerinde öğrenciye ve davranış incelikleri kazandırmaya özen gösterilmelidir.

Kompozisyon dersleri ayrı bir ders hüviyetine kavuşturulmalı; Türkçe dersi de sınıf geçmede ağırlıklı olmalıdır.

Türk Dili öğretiminin yeterince yararlı olabilmesi için Dilbilgisi derslerinin ayrı saatlerde okutulması gerekli görülmektedir.

Gramer konuları arasında, Türk Dili ile ilişkisi açısından, Dilbilimi'nin bazı konularının da verilmesi uygun olacaktır.

Ortaokul ve lise müfredat programlarının dilleri arasındaki farklılık giderilmelidir, özellikle, program dili ile terimler açısından yüksek öğretimle lise arasındaki ayırım ortadan kaldırıcı çalışmalar yapılmalı; bu konuda Bakanlık ile Yüksek öğretim Kurulu ve Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu arasında işbirliği sağlanmalıdır.

4.8.3 Ders Kitapları

Bu konuda, ön çalışma raporunda yapılan tespitler, Komisyonumuzca da önemli hususlar olarak kabul edilmektedir.

Ancak, ilk ve ortaokul kitaplarıyla lise kitaplarının programlara göre, Bakanlıkça seçilecek şahıslara veya oluşturulacak komisyonlara yazdırılması uygun görülmektedir.

Ayrıca, yine her sınıfın ders kitabı için, öğretmen kılavuz kitabı hazırlanmalıdır.

Bunun yanında, öğrencilere okuma sevgi ve alışkanlığının kazandırılması için, ilkokuldan başlayarak, sınıf seviyesine göre, edebî değer taşıyan, yılda en az beş kitabın okutulması uygun olacaktır. Bu hususta Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığında bir liste düzenlenmelidir.(a.g.e. s.415)

Edebî metinler ders kitaplarında parçalar halinde kalmamalı, bunların alındığı eserler Bakanlıkça temin edilerek okullara gönderilmelidir.

Lise Türk Dili ve Edebiyatı ile ÖSYM soruları arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi gerekir. Bunu sağlamak için ÖSYM sorularının hazırlanması sırasında Bakanlık temsilcilerinin ve üniversitelerimizdeki Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden Öğretim Üyelerinin bulundurulması uygun mütalâa edilmektedir. Ayrıca, ÖSYM sınavları için Türkçenin ağırlığı artırılmak ve Türkçe için bir baraj sistemi getirilmelidir.

Ders kitapları dışında Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerine Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Kültür Bakanlığı yayınlarının ücretsiz olarak gönderilmesi imkânları araştırılmalı; okul kitaplıkları işler duruma getirilmeli ve kültür eserleri ile takviye edilmelidir.

4.8.4. Yöntem ve Teknikler

Bu hususta ön çalışma raporunun tespitleri bugün okullarımızdaki Türkçe öğretiminin gerçeklerini aksettirme bakımından önemli görülmüştür.

Bunlara ek olarak;

Alfabe'den başlayarak imlâ, okuma, telâffuz, anlama ve anlatım (Kompozisyon) bütünlüğünün metinler yoluyla ele alınması, bu derslerin metot birliği olarak düşünülmelidir. Yalnızca telâffuz eğitiminin bir dil eğitiminden ibaret olmadığı, her öğretim kademesi için kabul edilmelidir. (a.g.e. s.416)

Dil öğretiminin aynı zamanda bir kültür eğitimi olduğu dikkate alınarak, Edebiyat Tarihi, Dilbilgisi ve Kompozisyon dersleri arasında birliği sağlayıcı bir ilke olarak metin, hareket noktası olarak kabul edilmelidir. Muhteva öğretilirken dilin kuralları üzerinde durulmalı, soyut kavramların tek başına öğretilmesinde ısrar edilmemelidir.

Türkçenin Dilbilgisi öğretiminde de konuların metinlere dayalı olarak kavratılması esas alınmalıdır.

Kompozisyon çalışmalarında, başlangıçta somut konulan ele alan, güzel örnek metinlerden yararlanılmalıdır.(a.g.e. s.416)

4.9 ON BEŞİNCİ MİLLÎ EĞİTİM ŞURASI

On beşinci Milli Eğitim Şurası 13-17 Mayıs 1996 yılında Ankara’da toplanan Şura’nın ana gündemi “2000’li yıllarda Türk Milli Eğitim Sistemi” oluşturmıştır. Türkçe öğretimi konusunda komisyonlarda birkaç öneri sunulmuştur. Örneğin İlköğretimi Yönlendirme komisyonunda şu öneri benimsenmiştir.

“Her öğretmenin aynı zamanlarda bir Türkçe öğretmeni olduğu da dikkate alınarak, eğitimin her alanında ve her düzeyinde Türkçe’nin doğru ve eksiksiz olarak, öğretilmesi ve kullanılması sağlanmalıdır.(On beşinci Milli Eğitim Şurası. Raporlar, Görüşmeler, Kararlar, İstanbul 1996 s.105)

Orta öğretimde yeniden yapılanma genel kurul görüşmelerinde, yaratıcı düşüncüyü Geliştirme,öğrenmeyi öğrenme,bilgi arama ve bulma yöntemleri,geleceği hesaplama,Milli kültür ve Türk dünyasıyla eğitimin ve ortak Türkçe’nin koordinasyonun hedeflenmesi önerilmiştir.(a.g.e. s.227)

3.Alt Problem:Türkçe Öğretimi ile ilgili Şura kararları uygulamaya nasıl aktarılmıştır?

Milli Eğitim Şuraları danışma kurumlarıdır. Alınan kararların uygulanabilmesi Tebliğler dergisinde yayınlanması ile mümkündür. Her Şura dönemin eğitim ve kültür iklimini yansıtmaktadır.Araştırmada aktarılan kararlar alındığı dönemin tebliğler dergisinde yer almış ve uygulamaya geçirilmiştir.Anadil olarak Türkçe'nin en çok gündeme getirildiği Şuralar ilk dördü olmuştur. Dördüncüden sonraki dönemlerde Türkçe öğretiminin Şuraların gündeminde yer aldığını söylemek zordur.

4.Alt Problem:Şuralarda dil kirliliğini önlemek için ne tür kararlar alınmıştır?

Ulusal kültürün temel anlayışının sağlayıcısı olarak anadil Türkçe ve onunla ilgili danışma kurulu olan Şuranın kararları incelenmiştir.Türk kültür ve eğitim politikasının özü,dil politikasına verilen öneme bağlıdır.Son dönemlerdeki dildeki kirlenme Türkçeyi oldukça zayıflatmıştır.Bu arada küreselleşmenin yarattığı kavram anarşisi giderek Türkçe'nin bilim dili olup olmayacağı konusunda da kısır tartışmalara itmiştir.

Milli Eğitim Şuraların'da Dil alanında şu kararlar alınmıştır:

Öğretimde anadilin rolünü mühim olduğu, Türkçe'nin edebi ve ilmi dil olarak geçirdiği gelişmenin göz önünde tutulması gerektiğine, öğretimin başarılı sonuçlar verebilmesi için ,yazı dilinin konuşma dilindeki sadeliğe ve duruluğa yönelmesine ve terimlerde istikrarı sağlayacak bir gözden geçirmesine muhtaç olduğu belirtilmektedir.

Dilin sadeleşmesi yönündeki çalışmaları milli bir kazanç sayarken, bir zamanlar,çocuğu ailesi ve muhitinden tamamıyla tecrit edecek bir istikamet almış olan dil inkılabımızın,yeni bir anlayışa muhtaç bulunduğu hususunda dikkat nazarınızı çekmek isteriz.

Kanaatimizce, dil resmi bir işi değil,her halde akademik bir mevzudur.ve yeni bulunan kelimeler evvela,kamuoyuna mal edilmeye çalışılır,ancak tutunduktan sonra, Okul kitaplarında yer bulabilir. Demokrasinin icapları bunlardır.

Yerel şive hatalarıyla eksik ve yanlış anlamlı sözler ve imla yanlışları üzerinde öğretmenlerin titizlikle durması gerekmektedir.

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE TARTIŞMA

5.1.Sonuçlar

1-Türkçe öğretimi Birinci, İkinci,Üçüncü,Dördüncü, Beşinci,Altıncı,Yedinci, On ikinci ve On beşinci Milli Eğitim Şuralarında yer almıştır.

2-Birinci Milli Eğitim Şurasında Türkçe Öğretimi ile ilgili şu kararlar alınmıştır:

Milli birliğin ve dayanışmanın sağlanması için memleketin her yerinde Türk dilinin konuşulması kararı alınmış.Bunu sağlamak için İstanbul Üniversitesi ile Ankara Dil ve Tarih Coğrafya fakültesinin oluşturduğu bir enstitü kurulmuş ve bu enstitü ülkenin belirli yerlerine bürolar kurmuştur.Okuma çağını geçmiş yetişkinler için ilk öğretmen okulları açılmış bu öğretmenlerin eğitim vermeleri için Halk evleri kurulmuştur.Ana dil öğretimi için Türk Dil Kurumu,İstanbul Edebiyat Fakültesi,ile Ankara Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinin ortak çalışmalarını sürdürdüğü dönemde yabancı dil eğitimine önem verilmediği kararlaştırılmıştır.Yabancı Dil öğretimi gören okullardan mezun olanların ayrıca bu dilleri konuşan ülkelere bir sene gönderilmesine,İstanbul Üniversitesinde yabancı dil öğretmenleri için açılan kurslara devam etmelerine ve Ankara Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesindeki Mevcut olan dil zümrelerine çok miktarda kursiyer öğrenci alınmasına ilişkin kararlar alınmıştır.

Ana Dilin sadeleşmesi amaçlanmış liseler için kabul edilmiş olan terimlerin üniversitelerce de benimsenerek öğretim kurumları arasında dil farklılığı olmaması amaçlanmıştır.

İkinci Milli Eğitim Şuarasında Türkçe Öğretimi ile ilgili alınan kararlar:

Ana dilin Öğretimi ve Terim İşleri ile ilgilenecek anadil komisyon bölümü oluşturulmuştur. Bu komisyon Türkçe ve bilhassa yazma öğretiminin daha verimli hale getirilmesi ve okullarda,resmi ve özel yayın alanlarında birliğin kolaylaştırılması amaçlanmıştır.Öğretim kurumlarında anadil programlarının daha tasnifli, daha az tekrarla ve ifade bakımından tekrar gözden geçirilmesi ayrıca

programda Türkçe ders saatlerinin arttırılması kararlaştırılmıştır.Öğretmenlerin mesleki bilgilerini yenilemek için mesleki ve yardımcı kitapların yayınlanması gerektiği bunun için ders kitapları ve öğrenci için yardımcı kitaplar yayınlanması kararlaştırılmıştır.Terim Alanında ise bilim adlarında kullanılan ve yabancı kaynaklardan alınmış olan terimlerde imla ve fonetik bakımdan birliğin saptanması,jeoloji,geometri ve coğrafya gibi kelimelerdeki aykırılıkların kaldırılması,çalışmalarda güdülecek yöntemin,Dil kurumunca incelenmesi kararlaştırılmıştır.

Üçüncü Milli Eğitim Şurasında Türkçe Öğretimi ile ilgili alınan kararlar:
Orta Ticaret Okulları, Bir veya İki Yabancı Dil Okutulan Orta Ticaret Okulları ve Ticaret Liselerinin Türkçe Ders saatleri görüşülmüştür. Türkçenin iyi öğretilmesi için mevcut ders saatlerinin yeterli olduğunu,eski müfredattaki ders saatlerinin olduğu gibi kalması kararlaştırılmıştır.

Dördüncü Milli Eğitim Şurasında Türkçe Öğretimi ile ilgili alınan kararlar:
Liselerin İslah ve Veriminin arttırılması alanında Türkçe derslerinde öğrencilerin kabiliyetlerini geliştirecek öğretim yöntemleri getirilmesi,öğretimde başarılı sonuçlar verilebilmesi için ,yazı dilinin,konuşma dilindeki sadeliği,duruluğa ve terimlerde istikrarı sağlayacak bir yönelmeye gidilmesi ayrıca eğitim yönetimi alanında kararlar alınmıştır.

Beşinci Milli Eğitim Şurasında Türkçe Öğretimi ile ilgili alınan kararlar:
Bu şurada ilk okuma yazma öğretiminde büyük harfle öğretime başlama usulünün terk edilerek metinlerde büyük ve küçük harfin birlikte öğretilmesi metodunun konulması,Türk Dili ve Edebiyatı alanında yerel şive hatalarının üzerinde durulması,Türkçe derslerinde sözlük ve imla kılavuzu kullanılması,kitaplıkların zenginleştirilmesi konularında kararlar alınmıştır.

Altıncı Milli Eğitim Şurasında Türkçe Öğretimi ile ilgili alınan kararlar:
Şurada Milli birliğin kuvvetlendirilmesi için dil birliliğinin sağlanması ve bu şekilde toplumun kalkınmasında etkili olacağı konusunda kararlar alınmıştır.

Yedinci Milli Eğitim Şurasında Türkçe Öğretimi ile ilgili alınan kararlar:
Şurada okuma – yazma, temel genel eğitiminin halk eğitimi üzerinde yapılması gereken çalışmalar üzerinde durulmuştur.

On İkinci Milli Eğitim Şurasında Türkçe Öğretimi ile ilgili alınan kararlar:

Şurada eğitim ve öğretimin amacı, okul öncesinden başlayarak yüksek öğretimin sonuna kadar, Türk insanın konuşma yazma dili olarak Türkçeyi doğru ve güzel kullanabilecek ,duygu ve düşüncelerinin ifadesinde yaratıcılığı geliştirebilecek bir formasyon ve kişilik yapısına sahip öğrenciler yetiştirilmesi kararlaştırılmıştır.Ayrıca müfredat programlarında güzel konuşma,yazma,kompozisyon ve dilbilgisi ders saatlerinin arttırılması,ders kitaplarında öğretmen kılavuz kitabı,lise Türk Dili ve Edebiyatı kitaplarının içeriği ile ÖSYM soruları arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi, Yöntem ve teknik acıdan Alfabeden başlayarak imla, okuma, telaffuz, anlama ve anlatım bütünlüğünün metinler yoluyla ele alınması yalnızca telaffuz eğitiminin bir dil eğitiminden ibaret olmadığı, her öğretim kademesi için kabul edilmesi kararlaştırılmıştır.

On Beşinci Milli Eğitim Şurasında Türkçe Öğretimi ile ilgili alınan kararlar: Şuarada her öğretmenin aynı zamanlarda bir Türkçe öğretmeni olduğu dikkate alınarak, eğitimin her alanında ve her düzeyinde Türkçenin doğru ve eksiksiz olarak, öğretmesi ve kullanılması sağlanarak, milli kültür ve Türk dünyasıyla eğitimin ortak Türkçenin koordinasyonun hedeflenmesi kararlaştırılmıştır.

3-Şuralar uygulamaya aktarılması: Milli Eğitim Şuraları bir danışma kurumlarıdır. Alınan kararların uygulanabilmesi Tebliğler dergisinde yayınlanması ile mümkün olmaktadır. Araştırmada Türkçe Öğretimi ile ilgili verilen şura kararları Tebliğler dergisinde yayınlanarak uygulamaya aktarılmıştır.

4-Şuralar dil kirliliğini önlemek için yazı dilinin konuşma dilindeki sadeliğe, duruluğa ve terimlerde istikrarı sağlayacak şekilde programlandırılmasının gerekliliğine yerel şive hatalarıyla eksik ve yanlış anlamlı sözler ve imla yanlışları üzerinde öğretmenlerin titizlikle durması gerekliliğine ,kitaplıkların zenginleştirilmesi, sözlük ve imla kılavuzu kullanılmasını sağlayarak dil kirliliğini önleyecek kararlar almıştır.

Sonuç olarak denilebilir ki: Milli Eğitim Şuraları danışma kurumlarıdır. Alınan kararların uygulanabilmesi Tebliğler dergisinde yayınlanınca uygulamaya aktarılabilmesi mümkün olmaktadır.Her şura döneminin eğitim ve kültür iklimini yansıtmaktadır.Demokratik sisteme geçişle birlikte şura kararlarının tümüyle uygulanabildiğini söylemek zordur.

Dokümanter olarak sürdürülen bu çalışmada eldeki belgelerin Türkçe öğretimi ile ilgili kararlar ı irdelenmiştir.Denilebilir ki Ana dil olarak Türkçe'nin en çok gündeme getirildiği Şuralar ilk dördü olmuştur.İzleyen dönemlerde Türkçe öğretiminin Şuraların gündeminde yeterince yer aldığını söylemek zordur.

BÖLÜM VI

ÖNERİLER

- Küreselleşen dünya ulusların dillerini ve kültürlerini soluksuz bırakmaktadır. Buna önlem alınması yaşamsal bir nitelikte algılanmalıdır.
- Teknolojik gelişme ve değişme dili kirletmektedir. “Yöresellik”, “bölgesellik” adına anadilin kirletilmesi “mikro” oluşumlara yol açabilir.
- Türkçe bir bilim dili olarak zenginleşmesi atıl durumundaki kavramların ulusal düzeyde anlamlandırılması kültürün gelişmesine katkı sağlar. Ayrıca ülkede yaşayan insanların anlaşılabilmelerine olanak verir.
- Sadece Türkçe gündemli bir şura düzenlenmelidir. Burada izlenen yol dil kurultaylarında farklı olmalıdır.
- Türkçe her alanda öğretim dili olmalıdır. Yabancı dil eğitimiyle yabancı dille eğitim farklı bir kültür politikası olarak benimsetilmelidir.
- Dildeki sözcükler dilin zenginliğinin göstergesi olmalıdır. Hiçbir sözcük ideolojik tutumun aracı olarak nitelendirilmemelidir.
- Dil var olmanın ön koşuludur. Türkçe’nin kirletilmesi varoluşu zedeler, konuşanların birbirini anlamalarını güçleştirir.
- Eğitim ve kültür politikası ödünsüz uygulanacak bir Türkçe öğretimine bağlı olarak gelişir.

- Ulusal kimlik Türkçe öğretimiyle gerçekleşir.Yeni yetişen kuşakların bunları öğrenmesi temel bir yurttaşlık hakkı olmalıdır.

KAYNAKÇA

- Antel, Sadrettin,Celal: **Maarifimiz ve Meseleleri**, İstanbul 1939
- Arar, İsmail: **Hükümet Programları**, İstanbul,(1920-1965), İstanbul 1968.
- Altıncı Maarif Şura'sı-Çalışma Esasları –Komisyon Raporları-Konuşmalar,**
(Y.Y.)1957
- Atay, Fatih Rıfkı: “**Maarif Şurası**” 1938
- Beşinci Milli Eğitim Şura'sı –Çalışma Esasları Komisyon Raporları, Konuşmalar.** Ankara 1954
- Birinci Maarif Şura'sı, Çalışma Programı Konuşmalar, Lahikalar,** Ankara 1942.
- Dördüncü Milli Eğitim Şura'sı,Çalışma Programı-Komisyon Raporları Konuşmalar,**Ankara 1949.
- Ertürk, Selahattin. **Eğitimde Program Geliştirme. 2. Baskı.** ,Ankara 1975.
- Güler, Ali: “Önemsinmeyen Dil ve Güncel Tehdit” Türkiye'nin Güvenliği Sempozyumu 17-19 2001
- Güler, Ali: **Toplumsal Bilincin Oluşumunda Dil ve Düşünce Boyutu,** IX.DilbilimKurultayı ,25-27 Mayıs 1995
- İkinci Maarif Şura'sı,Çalışma Programları-Raporlar-Konuşmalar,**Ankara 1943.
- Koç,M. Şükrü: **Emperyalizm ve Eğitimde Yabancılaşma,** Ankara ,1970
- Orta Öğrenim Programlarındaki yönelmeler ,İstanbul 1972
- On ikinci Milli Eğitim Şura'sı –Raporlar – Görüşmeler – Kararlar,** Ankara,1988
- On Beşinci Milli Eğitim Şura'sı –Raporlar –Görüşmeler –Kararlar,**Ankara 1996
- Özalp, Reşat, Aydoğan Ataünal,: **Türk Milli Eğitim Sisteminde Düzenleme Teşkilat,** (Talim ve Terbiye Kurulu Milli Eğitim Şurası) İstanbul 1977
- Sekizinci Milli Eğitim Şura'sı,Esaslar,Raporlar,Kararlar,** İstanbul 1971.
- Üçüncü Milli Eğitim Şura'sı, 2-10 Aralık 1946, Çalışma Programı, Komisyon Raporları, Konuşmalar,** Ankara 1947.
- Yedinci Milli Eğitim Şura'sı, 5-15 Şubat 1962,Çalışma Esasları, Konular ve Kararlar,** Ankara 1962.

EK-1

Diğer Kaynaklar

- Adalet Partisi:**Milli Eğitim Görüşümüz**,Ankara 1964.
- Ağazzi , Aldo:**İmtihanların Pedagojik Yönleri**, (çev.:İsmet Birkan),İstanbul 1970.
- Akıncı , Fehim:**Köy Enstitülerinin Kuruluş Nedenleri,Çalışma İlkeleri ve Anılar**, (çoğaltma),Ankara 1974.
- Akol , Osman K.:**V. Milli Eğitim Şura'sına Küçük Bir Muhtıra,Korunmaya ve Özel Eğitime Muhtaç Çocuklarımız Kararınızı Bekliyor**,_Ankara 1953
- Akşam Tekniker Okulları Yönetmelik ve Müfredat Programları**,Ankara (T.Y.).
- Akyol, İsmail:**Yeni İlkokul Programına,1948 Programını Uygulayan Bir Öğretmen 1962 Program Geliştirme Çalışmalarına Direkt Olarak Nasıl Başlayabilir?Uygulanmış Şekli**, Ankara 1966.
- Akyüz, Yahya :**Öğretmen Örgütlenmesi Türkiye , Fransa , İsviçre'de Uluslararası Düzeyde** , Ankara 1980.
- Akyüz, Yahya :**Türkiye'de öğretmenlerin Toplumsal Değişmelerdeki Etkileri 1848-1940**, Ankara 1972
- Algün, M.Hilmi:**Maarif Hakkında Dilekler ve Milletin Kalkınması Sebepleri**, İstanbul 1940.
- Alkan, Cevat:**Çağdaş Türk Eğitiminde Öğrenci Özlük Hizmetleri ve Rehberlik Sorunu**, Ankara 1970
- Alkan, Cevat:**Eğitim Teknolojisi-Kuramlar-Yöntemler**,Ankara 1977
- Altınkaynak, Ekrem:**Bütün cepheleri ile Yedinci Milli Eğitim Şura'sı (5-15 Şubat 1962)**, İstanbul 1963.
- Amerikan Heyeti Raporunda Maarif İşleri**, İstanbul 1939
- Antel, Sadrettin Celal:**Maarifimiz ve Meseleleri**, İstanbul 1939.
- Arar, İsmail: **Hükümet Programları (1920-1965)**,İstanbul 1968.
- Aslier, Mustafa:**Eğitim Milli Komisyonu Raporu ve Mesleki Öğretim,Mesleki ve Teknik Öğretimde Ne Durumdayız? Yeni Bir Sistem Kurulurken Almanya'da Mesleki ve Teknik Öğretim**,İstanbul 1960.

- Ayas, Nevzad: **Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim - Kuruluşlar ve Tarihçeler**, Ankara 1948.
- Ayatar, Hazım: **Uygulamalı Eğitim İstatistiği**, İstanbul 1971,
- Aytaç, Kemal: **Çağdaş Eğitim Akımları (Yabancı Ülkelerde)**, Ankara 1976.
- Aytaç, Kemal: **İngiltere, İsveç, Fransa ile Federal Almanya'da Okul Reformları ve Okul Kuruluş Sistemlerinde Demokratlaşma Temayülleri**, İstanbul, 1970
- Aytaç, Kemal: **Politeknik Eğitim Reformları**, Ankara, 1971.
- Ayverdi, Aligül: **Orta Eğitimde ve Yüksek Eğitimin İlk Yıllarında Bilim Adamı Yetiştirme. Bazı Örnekler ve Bazı Öneriler**, Ankara 1969.
- Bahadinli, Yusuf Ziya: **Türkiye'de Eğitim Sorunu ve Sosyalizm**, Ankara 1968.
- Baltacıoğlu, İsmail: **İçtimai Mektep**, Ankara 1942.
- Barlow Başkanlığından Bir Komisyon, Mesleki Eğitim A.B.D. Eğitimi İnceleme Milli Cemiyetinin Atmış Dördüncü Yıllığı**, (Çev.: Cavit Sıdal), Ankara 1971.
- Başgöz, İlhan, Howard, E. Vilson: **Türkiye Cumhuriyetinde Milli Eğitim ve Atatürk**, Ankara 1968.
- Baymur, Feriha: **Okullarımızda Önemli Bir Sorun-Rehberlik**, Ankara 1971.
- Beals, Lester: **Rehberliğin Luzumu Hakkında Rapor**, (Çev.: Latife Hüban Üçüncü), Ankara 1956.
- Beden Eğitimi Sağlık Komisyonu Raporu**, Ankara 1961.
- Bozbeyli, Ferruh: **Parti Programları**, İstanbul, 1970.
- Bowles, Frank: **Yüksek Öğretime Giriş-Üniversiteye Öğrenci Kayıt ve Kabulleri Hakkında Milletlerarası İnceleme**, cilt 1, (Çev.: Nemci Z. Sarı), İstanbul 1967.
- Brown, James ve Thornton, James W.: **Yüksek Öğretim**, (Çev. A. Ferhan Oğuzkan, Ahmet Akgün, Şefik Uysal), Ankara 1965.
- Bursalıoğlu, Ziya: **Eğitim Yöneticisinin Davranış Etkenleri**, Ankara 1972.

- Bursalioğlu, Ziya:**Okul İdaresinde Yapı ve Davranış Yenilileri**, Ankara 1969.
- Bursalioğlu, Ziya:**Orta Öğretimin Yeniden Düzenlenmesi Konusunda Okul Yöneticilerinin Görüşleri**, Ankara 1973.
- Buyse, Ömer:**Teknik Öğretim Hakkında Rapor**, İstanbul 1939.
- Capelle, Jeon :**Eğitim Reformuna Giderken Yarının Eğitimi**, (Çev.:İlhan Özdil), Teksir, Ankara 1971.
- Çizenel, Tahsin-Kaya Can-Tuğrul Sargın: **Milli Eğitimle İlgili Dertler-Dilekler**, İstanbul 1961.
- Çoombs, Philip H.:**Eğitim Planlaması Nedir?** (Çev.: Cemal Mihçioğlu),Ankara 1973
- Corvine , Elizabeth S.:**Teknik Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi ve Teklifler**(Çev.: Cihat Zorlu), Ankara 1971
- Costat, M.:**Türkiye’de Meslek Okulları Hakkında Rapor**, Ankara 1956.
- Cumhuriyetin 50. Yılında Okul, Öğretmen, Öğrenci Sayıları**, Ankara 1973.
- CHP Dördüncü Büyük Kurultayı Tüzük ve Program Komisyonunca Onanan Program Taslağı** , Ankara , 1935.
- CHP Programı**, İstanbul 1931.
- CHP Programı**, Ankara 1942.
- Cumhurbaşkanları, Başbakanlar ve Milli Eğitim Bakanlarının Milli Eğitimle İlgili Söylev ve Demeçleri** , Ankara 1946.
- Curle, Adam:**Eğitim Planlamasında Danışma Rolü**, (Çev.: Cevat Alkan).Ankara 1974
- Dağ, Mehmet-Hıfzırahman Raşit Öymen:**İslam Eğitimi Tarihi**, Ankara 1971
- Dance, E.,H.: **Orta Dereceli Okullarda Tarihin Yeri**, (Çev.: Osman Horasanlı), İstanbul 1971 .
- Değerlendirme ve Ölçme Komitesi Raporu**, Ankara 1961.
- Demir, Mustafa:**Köy Enstitüleri ve Solculuk**, Ankara 1959.
- Demokratik Eğitim Hakkında Rapor**, Ankara 1949.
- Devrimci Eğitim Şura’sı** , (4-8 Eylül 1968), Ankara 1968.
- Dewey, John:**Türkiye Maarif Hakkında Raporlar**,İstanbul 1939.

- Din İle İlgili ve Öğretim Komitesi Raporu**, Ankara 1961.
- Diskerman, Watson:**Türkiye’de Halk Eğitimi Hakkında Rapor**, Ankara 1956.
- Doğan, Hıfzı:**Öğrenci Öğretmen ve Program Yönünden Türk Ortaöğretim Sisteminin Değerlendirilmesi**, İstanbul 1972.
- Doğan, Hıfzı:**Pratik Kız Sanat Okulu Giyim Programını Geliştirme**,Ankara 1974.
- Doğan, Hıfzı-Cevat Alkan:**METAP (Mesleki ve Teknik Öğretim Ana Plan Esasları)**,Teksir,Ankara 1974.
- Dönmezer,Hayrettin:**Halk Eğitimi Problemi VI. Maarif Şura’sına Takdim Edilen Rapor.Genişletilmiş ve Tadil Edilmiş Metin**,İstanbul 1957.
- Dört Yıllık Lise Ders Konuları Projesi Hakkında Açıklama** , Ankara 1949.
- Eğitim Enstitüleri ve Yüksek Öğretmen Okulu Teşkilatı Hakkında Proje**, Ankara 1949.
- Eğitim Komisyonu Raporu**,Ankara 1949.
- Eğitim Teknolojisi ve Deneme Yüksek Öğretmen Projesi**,Ankara 1975.
- Eğitim Milli Komisyon Raporu ve Ortaöğretimimiz**,Ankara 1962.
- Eğitim Vakıfları Komitesi Raporu**. Ankara 1949.
- Ellsword, Tomkins:**Türkiye Cumhuriyeti Orta Dereceli Okullarında Organizasyon,İdare ve Teftiş**, İstanbul 1952.
- Enç Mithat:**Korumaya ve Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Hakkında Rapor**, Ankara 1952.
- Enç, Mithat:**Üstün Beyin Gücü Gelişimi ve Eğitimleri**, Ankara 1973.
- Engin, Harun:**Köy Eğitimciler Kanunu**,İstanbul 1947.
- Engin, Osman:**Türk Maarif Tarihi**, cilt 5,İstanbul 1977.
- Erkek Teknik Öğretim Komitesi Raporu**, Ankara 1961.
- Eseniş, Adnan:**Eğitim Milli Komisyonu Raporu ve Ortaöğretimimiz**, Ankara 1962.
- Gedikoğlu, Şevket:**Halk Eğitimi**, Ankara 1953.
- Gedikoğlu, Şevket:**Kemalist Eğitimi İlkeleri**, Uygulamaları,İstanbul 1978.
- Gedikoğlu, Şevket:**Köy Enstitüleri**, Ankara 1971.
- Geray, Cevat: **Halk Eğitimi**, Ankara 1978.

- Geminard, Lucien:**Avrupa’da Mesleki ve Teknik Öğretimde Öğretmenlerin Formasyonu**, (Çev.: Ercan Kubilay), Ankara 1973.
- Gramer, J.E. ve Browne, G.S.:**Çağdaş Eğitim**, (Çev.: Ferhan Oğuzkan), İstanbul 1974.
- Göğüş, Beşir:**Anadili Olarak Türkçenin Öğretimine Tarihsel Bir Bakış,Türk Dili Araştırma Yıllığı**, Belleten 1970’den Ayrı Basım, Ankara 1971.
- Gökaydın, Nevhide- HidayetTelli-Tekin Olcay: **İş ve Teknik Eğitimi,Ortaokullar İçin Öğretmen Rehber Kitabı**,İstanbul,1973.
- Güngör, İsmet ve Z. Şafak Uzsoy:**Orta Doğu Teknik Üniversitesi 1967-1968 Giriş İmtihanlarına Katılan Öğrencilerin Başarı Dereceleri Bakımından Liselerin Durumu**, Ankara,1968.
- Güzel Sanatlar Komitesi Raporu**, Ankara 1961.
- Hacıemmioğlu, Necmettin:**Milliyetçi Eğitim Sistemi**, Ankara 1977.
- Halk Eğitimi Komitesi Raporu**, Ankara 1961.
- Halk Eğitimi Semineri Notları**,Ankara 1956.
- Harbison, F.:**Eğitim Planlaması ve İnsan Kaynağını Geliştirme**,(Çev.:Hıfzı Doğan), Ankara 1973.
- Haris,Kenneth E.:**Öğretmenler İçin Mesleki Rehberlik ve Danışmanlığa Giriş**, Ankara 1970.
- Hükümetin Program Tatbikatı**, Ankara 1947.
- İCA-Newyork Üniversitesi Uzmanlar: **Türkiye’de Ticaret Eğitiminin Bugünkü Durumu ve Değişikliklere Ait Rapor**,Ankara 1957.
- İlhan, Atilla:**Hangi Atatürk**, Ankara1981.
- İlhan, Atilla:**Hangi Batı?**, Ankara 1972.
- İlköğretim Komitesi Raporu ve On Yıllık Plan**, Ankara 1961.
- İlköğretim ve Eğitim Kanunu**, Ankara 1961.
- İLO-UNESCO Heyeti:**Erkek Teknik Öğretimi İçin Beş Yıllık İnkişaf Planı**, (Çev.: Cihat Zorlu), Ankara 1957.
- İlkokul Programı**,İstanbul 1948.

İlkokul Programı,İstanbul 1969.

İsmet İnönü'nün Maarife Ait Direktifleri, İstanbul 1939.

İsmail Cem:**Türkiye'de Geri Kalmışlığın Tarihi**,İstanbul 1979.

İzmir Motor Tekniker Okulu Mezunları Takip Araştırma Raporu, Ankara 1970.

Kade, Franz: **Köy Tecrübe Okulları**,İstanbul 1952.

Kanat, Halil Fikret:**Milliyet İdeali ve Topyekun Milli Terbiye**, Ankara 1942.

Kantarcıoğlu,Selçuk: **Rehberlik Örgütü** , İstanbul 1973.

Kamuk,Ziya:**Cumhuriyetin 50. Yılında Milli Eğitimimiz**, İstanbul 1973.

Kaya, Halil: **Mesleki ve Teknik Öğretimden İşverenin Bekledikleri, Mesleki ve Teknik Öğretimde Verimlilik Semineri**, 8-13 Mayıs 1972.

Kısakürek, Mehmet A.: **Üniversitelerimizde Yenileşme-Programlar ve Öğretim Açısından**, Ankara 1976.

Kız Teknik Öğretim Komitesi Raporu,Ankara 1961.

Koç, M. Şükrü:**Emperyalizm v e Eğitimde Yabancılaşma**, Ankara 1970.

Koçer, Hasan Ali:**Türk Milli Eğitim Teşkilatı**,Ankara 1975.

Koçer, Hasan Ali:**Türkiye'de Modern Eğitimin Doğuşu ve Gelişimi (1773-1923)**, İstanbul 1970.

Koçer, Hasan Ali:**Türkiye'DE Öğretmen Yetiştirme Problemi (1848-1967)**, Ankara 1967.

Kodaman, Bayram: **Abdülhamid Devri Eğitim Sistemi**,İstanbul 1980.

Kodamanoğlu,M.Nuri: **Türkiye'de Eğitim**, Ankara 1964.

Kösemihal,Nurettin Şazi: **Batı Uygarlığı ve Biz**,İstanbul 1968.

Köy Enstitüleri Öğretim Programı,Ankara 1943.

Köy İlkokul Program Projesi,İstanbul 1939.

Köymen, Nusret:**Halk Eğitimi Rehberi**,Ankara 1957.

Küçük, Yalçın: **Planlama,Kalkınma ve Türkiye**, İstanbul 1978.

Küçükahmet, Leyla:**Öğretmen Yetiştiren Kurum Öğretmenlerinin Tutumları**, Ankara 1976.

Künhe: **Mesleki Terbiyenin İnkişafına Dair Rapor**,İstanbul 1939.

Kültür İşleri ve Güzel Sanatlar Komisyonu Raporu,Ankara 1962.

Kütüphaneler Komitesi Raporu,Ankara 1961.

Lanza,Anthony R.:**Ticaret Liseleri ile İlgili Anket Neticeleri Hakkında Rapor**,
Ankara 1957.

Levend, Agah Sırrı: **Maarifimiz ve Milli Terbiyemiz**, İstanbul 1940.

Lise Ders Konuları Dört Yıllık Teşkilata Göre Tespiti Komisyonu Raporu,
Ankara 1949.

Lise ve Sanat Enstitüsü Mezunları İçin İstanbul Teknik Okulu,İstanbul 1962.

Maarif İşleri Hakkında Muhtelif Vekillerin Mütaleaları,İstanbul 1939.

Maarif Şura'sı İçin İstanbul Üniversitesince Hazırlanan Raporlar,İstanbul 1939.

Maarif Vekaletinin Bazı Halk Eğitimi Çalışmaları, Ankara 1956.

Maarif Vekaleti: Ortaöğretimin Gelişmesi Hakkında Öntasarı, Ankara 1944.

Maske, Roben J.:**Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme Hakkında Rapor**,Ankara 1956.

Marshall,Julia: **Anadili Öğretimi** ,(Çev.: Cahit Külebi), İstanbul 1974.

Mathiasen, Otto F.: **Rehberlik Programında Gözetilecek Hususlar**, (Çev.:Hasan
Tan),Ankara 1956.

Mays, Arthur B.:**Meslek Eğitiminin Prensipleri ve Tatbikatı**,(Çev.:İlhan Özdi-
Remzi Öncül),Ankara 1957.

Mektupla Öğretim,Ankara 1967.

Memduh, Aytür: **Kalkınma Yarışı ve Türkiye**, Ankara 1970.

Mesleki Rehberi Semineri, Ankara 1970.

Mesleki Tedrisatın İnkişaf Planı, İstanbul 1939.

**Mesleki ve Teknik Öğretim Okulları Müdürleri İçin Tertiplenen Seminerle
İlgili Özet Rapor**, Ankara 1957.

Mihçioğlu, Cemal:**Üniversiteye Giriş ve Liselerimiz**,Ankara 1969.

Mihçioğlu, Cemal:**Üniversiteye Girişin Yeniden Düzenlenmesi,Bugünkü Durum
ve Öneriler**, Ankara 1974.

**Milli Eğitim Bakanlığı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü: Birinci Beden
Eğitimi ve Spor Şura'sı,18-24 Şubat 1946.Çalışma Programı-Raporlar-
Konuşmalar**,İstanbul 1947.

Milli Eğitim Bakanlığı: Faaliyet Raporu,Ankara 1951.

Milli Eğitim Bakanlığı: **Öğretmen Okulları ve Köy Enstitüleri Programları,**
(taslak),Ankara 1951.

Milli Eğitim Bakanlığı:**Teşkilat Kanunu Tasarısı Hakkında Rapor,**Türkiye
Muallimler Birliği, İstanbul 1951

**Milli Eğitim Bakanlığı: 5387 Sayılı Kanun Hükümlerine Göre Korunmaya
Muhtaç Çocuklar İçin Kurulacak İstasyonlarla Genel ve Özel Yetiştirme
Yurtları Hakkında Açıklamalar,**İstanbul 1952.

**Milli Eğitim Bakanlığı: Ana Okulları Programı ve Yönetmeliği İle Ana
Okullarına Öğretmen Yetiştirme Kursu Geçici Programı,**Ankara 1952.

Milli Eğitim Bakanlığı:Danışma Kurulları (1951-1952 yıllığı),Ankara 1952

**Milli Eğitim Bakanlığı: 5387 Sayılı Kanunun Tatbikatı İle İlgili Yönetmelik
Tasarısı,**Ankara 1952.

**Milli Eğitim Bakanlığı:Korunmaya ve Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar
Hakkında Rapor,** Ankara 1952.

**Milli Eğitim Bakanlığı:Köy Okullarında Birleştirilmiş Sınıflar İçin Program
Taslağı,**Ankara 1952.

**Milli Eğitim Bakanlığı: Akşam Tekniker Okulu Elektrik Teknikerliği,Müfredat
Programı,**Ankara 1956.

**Milli Eğitim Bakanlığı: Akşam Tekniker Okulu Makina Teknikerliği,Müfredat
Programı,**Ankara 1956.

**Milli Eğitim Bakanlığı: Akşam Tekniker Okulu Yapı Teknikerliği,Müfredat
Programı,**Ankara 1956.

Milli Eğitim Bakanlığı:Halk Eğitimi Anketi,Ankara 1956.

**Milli Eğitim Bakanlığı:Halk Eğitimi Umum Müdürlüğü Kurulması Hakkında
Kanun Lahikası ve Mucip Sebepleri,** Ankara 1956.

Milli Eğitim İle İlgili Milli Savunma Komitesi Çalışmaları ve Raporu, Ankara
1960.

Milli Eğitim Bakanlığı:Planlama Kurulu Dış Münasebetler Komitesinin Raporu,
Ankara 1961

Milli Eğitim Bakanlığı:**Türkiye’de Resmi İlk ve Ortaokullarla Liselerde Sınıfta Kalma Durumu** , Ankara 1962.

Milli Eğitim Bakanlığı:**Okul Programları Reformu ve Eğitimin Geliştirilmesi**, Ankara,1967.

Milli Eğitim Bakanlığı Mektupla Öğretim ve Teknik Yayınlar Genel Müdürlüğü:Endüstri Alanında Teknisyenlerin Yetiştirilmesi ve İstihdamı,(Çev.: Abdurrahman Çiner), Ankara 1968.

Milli Eğitim Bakanlığı:Fırsat ve İmkan Eşitliği Bakımından Türk Eğitimindeki Gelişmeler,1955-1968,Teksir,Ankara 1970.

Milli Eğitim Bakanlığı:Eğitim Reformu ve O.E.C.D. ,(Çev.:İlhan Özdi),Teksir, Ankara 1972.

Milli Eğitim Bakanlığı:**Ortaöğretim Programlarındaki Yönelmeler** 1924-1970, İstanbul 1972.

Milli Eğitim Bakanlığı: Cumhuriyetin 50.Yılında Rakam ve Grafiklerle Milli Eğitimimiz, İstanbul 1973.

Milli Eğitim Bakanlığı:Öğretmen Dağılımı,İstanbul 1973.

Milli Eğitim Bakanlığı:**Mesleki ve Teknik Öğretim Okullarının Son On Yıllık Okul,Yeni Yazılanlar,Mezun Öğrenci ve Öğretmen Sayıları**,1973-1974, Ankara 1974.

Milli Eğitim Bakanlığı:**Milli Eğitim Sistemimizin Bütünlüğü İçinde Programlar ve Öğrenci Akışını Düzenleyen Kurallar**,İstanbul 1974.

Milli Eğitim Bakanlığı:**Temel Eğitim ve Ortaöğretimde Ahlak Dersleri Programı**, Ankara 1974.

Milli Eğitim Bakanlığı:**Yüksek Okulları Kanun Tasarısı**,Teksir,Ankara 1974.

Muhtelif Gayeli Ortaokul Programı, Ankara 1956.

Oğuzkan, Turan: **Halk Eğitimi Niçin ve Nasıl?** Ankara 1956.

Oğuzkan, Turhan-Fuat Turgut-Süleyman Çetin Özoğlu: **Ortaöğretimin İkinci Devresinde Ders Geçme ve Kredi Düzeni Üzerinde Bir Simülasyon Denemesi**, İstanbul 1974.

Okan, Kenan:**Köy Muallimleri Mektepleri Denemesi**, (Çoğaltma),Ankara 1971.

- Okan, Kenan:**Yaykur ve Eğitimde Fırsat Eşitliği**,(çoğaltma),Ankara 1976.
- Okan, Kenan:**Yüksek Öğretimde Yeni Kapasite Yaratılması Hakkında Rapor**,
(Çoğaltma), Ankara 1975.
- Okul Radyosu Kılavuzu**, Orta Dereceli Okullar, Ankara 1970.
- Okulöncesi Eğitimi Önemi ve Sorunları**,Ankara 1969.
- Okulöncesi Eğitim**,UNESCO Türkiye Milli Komisyonu,Ankara 1977.
- Okurer, Cahit:**Anahtarları ile Milli Eğitim Politikamız**, Ankara 1965.
- Okutan, Ömer:**Din Eğitimi Okulları Planlaması ile İlgili Rapor**,Ankara 1971.
- Orizet, J.:**Teknik Öğretim Çalışmaları Hakkında Yaptığı Konuşma**,Ankara 1957.
- Ortaokul Programı**,İstanbul 1951.
- Ortaokul Programı**, Ankara 1958.
- Ortaokul programı Projesini İnceleme Komisyonu Raporu**,Ankara 1949.
- Orta Ticaret Okulları ve Ticaret Liseleri Programı**, Ankara 1943.
- Öğretmen Okulları ve Köy Enstitüleri Programı**, Ankara 1953.
- Öğretmen Yetiştirme Komisyonu Raporu**, Ankara 1961.
- Öğretmen Yetiştirme Komitesi Raporu ve On Yıllık Plan**, İstanbul 1961.
- Öklem, Necdet:**Atatürk Döneminde Darülfünun Reformu**,İzmir 1973.
- Özalp, Reşat:**Rakamlarla Türkiye’de Mesleki ve Teknik Öğretim**, (Orta Dereceli Okullar), Ankara 1956.
- Özalp,Reşat-Aydoğan Ataüinal:**Türk Milli Eğitim Sisteminde Düzenleme Teşkilatı**, (Talim ve Terbiye Kurulu-Milli Eğitim Şurası),İstanbul 1977.
- Özdoğan, Seher-Lütfiye Ayçaay:**Buro İdaresi Sekreterlik,Meslek Analizi**, Ankara 1970.
- Özel Okullar Komitesi Raporu**,Ankara 1961.
- Özgentaş, İbrahim: **Orta Dereceli Okul Öğretmenlerinin Tayin ve Nakil İşlemleri Anketinin Sonuçları**, Ankara 1970.
- Özgüneş,Mehmet:**Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilatı Üzerinde Bir İnceleme**,Ankara 1961.
- Özgüven, İbrahim Ethem:**Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler**,Anakara 1974.

Özgüven Türkan-İbrahim Özgentaş: **Türkiye Resmi İlk ve Ortaokullarla Liselerde Sınıfta Kalma Durumu**, Ankara 1961.

Öztürk, Ali Haydar: **Eğitimde Temel Meselelerimiz. Türkiye Milliyetçi Öğretmenler Konfederasyonu'nun Birinci Eğitim Kurultayında Yapılan Konuşmalar**, (Y.Y.) 1968

Parmaksızoğlu, İsmet: **Türkiye'de Din Eğitimi**, Ankara 1966.

Reuchlin, Maurice: **Okul Döneminde Çocuğu Yönetme**, (Çev.:Tahsin Saraç, Necati Engez), Ankara 1973.

Renaudier, J. Mouilly, İ.C.: **Teknoloji Orta 3.1 ve 11.**, (Çev.:Eyüp Kerem), Ankara 1973.

Robbins, Lord Başkanlığındaki Yüksek Öğretim Komitesi: **Çeşitli Ülkelerde Yüksek Öğretim**, (Çev.:A.Ferman Oğuzkan, Turhan Oğuzkan), İstanbul 1969.

Serbest Basıma Bırakılan Ders Kitaplarının İnceleme Zamanı İle Basılma ve Dağıtılmalarının Ne Yolda Yapılacağı Hakkında Yönetmelik, Ankara 1952.

Simpson: **Avrupa'da Yetişkinlerin Eğitiminin Bugünkü ve Yarını**, (Çev.:Cavit Sıdal), Ankara 1973.

Sosyal, Emin: **İlköğretim Olayları ve Köy Enstitüleri**, Bursa 1945.

Su, Kamil: **Türk Eğitiminde Teftişin Yeri ve Önemi**, İstanbul 1974.

Sürbahan, Sadettin: **Milli Eğitim Mevzuatı Rehberi**, Ankara 1974.

Şapolyo, Enver Behnan: **Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi**, Ankara 1964.

Tan, Hasan: **Giriş Sınavlarımız İyi Öğrenci Seçebiliyor mu?** Ankara 1966.

Tan , Hasan: **Rehberliğin Esasları**, Ankara 1969.

Taşdemirci, Ersoy: **Cumhuriyet Döneminde Türk Milli Eğitim Politikası**, (Basılmış Yüksek Lisans Tezi), Ankara 1979.

Taymaz, Haydar: **Eğitimde Faydalanılan İstatistik Metodları**, Ankara 1970.

Taymaz, Haydar: **Teftiş, Kavramlar, İlkeler, Yöntemler**, Ankara 1978.

Teknik Öğretim Çalışmaları, 1946-1956, (Özet), Ankara 1956.

Teknik Öğretim Hakkında Rapor, Ankara 1943.

Teknik Eğitim Merkezi Hakkında Rapor, Ankara 1956.

Ticaret Eğitimi Komisyonu Raporu, Ankara 1957.

- Ticaret Öğretim Komitesi Raporu**, Ankara 1961.
- Tiyatro ve Opera Komitesi Raporu**,Ankara 1961.
- Toker, Fethi - Berham Uçkunkaya-Gülsevin Gölcü: **Hacettepe Üniversitesine Öğrenci Seçme İşlemi Üzerinde Ön Araştırma**,Ankara 1969.
- Toker, Fethi-Berham Uçkunkaya- Gülsevin Gölcü:**1968-1969 Öğretim Yılında Hacettepe Üniversitesine Kaydolan Lise Birinci,İkinci ve Üçüncülerinin Başarıları Üzerinde Bir Araştırma** ,Ankara 1970.
- Tompkins,Ellsworth:**Türkiye Cumhuriyeti Orta Dereceli Okullarda Organizasyon İdare ve Teftiş**,Ankara 1956.
- Tonguç,İ.Hakkı:**Canlandırılacak Köy**,İstanbul,1947.
- Tonguç,İ.Hakkı: **İlköğretim Kavramları**, 1.cilt,İstanbul 1946.
- Tuğaç,Ahmet-İbrahim Yurt-Gül Ergin-Hüseyin Sevil:**Türk Köyünde Modernleşme Eğilimleri Araştırması**,Ankara 1970.
- Tunaya, Zafer Tarık:**Türkiye’de Siyasi Partiler**,İstanbul 1952.
- Turhan, Mümtaz:**Maarifimizin Ana Davaları ve Bazı Hal Çareleri**,İstanbul 1954.
- Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Bilim Adamı Yetiştirme Grubu Ortaöğretimde Fen Öğretimi Sempozyumu**,Ankara 1969.
- Türkiye Cumhuriyeti Maarifi** 1941-1942, Ankara 1943.
- Türkiye Cumhuriyeti Maarif Vekaleti Lise Müfredat Programı**, 1960.
- Türkiye Cumhuriyeti Maarif Vekaleti Yüksek Mimar Mühendis ve Tekniker Yetiştirilmesi Hakkında Rapor**, Ankara 1956.
- Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitimi 1943-44/1948-49**, Ankara 1949.
- Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu IX. Temsilciler Kuruluna Sunulan İlkokul Müfredat Programı Üzerinde Çalışma Raporu**, Ankara 1956.
- Türkiye’de Tahsilin Bugünkü Durumu ve Ana Meseleleri Hakkında Rapor**, İstanbul 1939.
- Unat, Faik Reşit:**Türkiye Eğitim Sisteminin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış**, Ankara 1964.
- UNESCO:**Dünyanın Başlıca Eğitim Meseleleri İle İlgili Rakamlar**,(Çev.:Ferit Saner),İstanbul 1952.

- UNESCO:**Eğitim Planlaması ve Asya, Afrika Eğitim Planları**, (Çev.:Zekai Baloğlu), Ankara 1961.
- UNESCO **Temel Programı**, Ankara 1950.
- Uysal, Şefik:**Yurt Dışında Yetişen İhtisas Gücü,1416 Sayılı Kanunun Resmi Öğrencilerle İlgili Uygulamasına Ait Bir Araştırma**, Ankara 1974.
- Uzsoy, Şafak-N.K.Sinan-S. Özaltay:**Orta Doğu Teknik Üniversitesi 1968-1969 Giriş Sınavlarında Liselerin Durumu**,Ankara 1969.
- Ülkütaşır, M.Şakir:**Atatürk ve Harf Devrimi**,Ankara 1973.
- Venn, Grant:**İnsan Eğitim ve İş**,(Çev.:Haydar Taymaz),Ankara 1968.
- William,J.Michels-M.Ray Karnes:**Eğitimde Başarının Ölçülmesi**,(Çev.:İbrahim Yurt) (Y.Y.),1968.
- Woffort, Kate V.:**Köy Okullarında Öğretim**,(Çev.:A.Rıza Tükel),İstanbul 1952.
- Woffort,Kate V.:**Türkiye Köy İlkokulları Hakkında Rapor**,(Çev.:Fatma Varış), Ankara 1952.
- Yapı Teknikerliği Müfredat Programı**,Ankara 1956.
- Yasa,İbrahim:**Hasanoğlan**,Ankara 1957.
- Yayın Komitesi Raporu**,Ankara 1961.
- Yedinci Milli Eğitim Şura'sı Münasebetiyle Tekniker Okulları**,(Y.Y.),1962.
- Yönetim Örgütü Komisyonu Raporu**,İstanbul 1961.
- Yücel,Hasan Ali:**Davam**,Ankara 1947.
- Yüksek Mimar,Mühendis ve Tekniker Yetiştirilmesi Hakkında Rapor**,Ankara 1956.
- Yüksek Öğretim Komitesi Raporu**, Ankara 1961.

ÖZGEÇMİŞİM

Adı Soyadı	: Mürvet ALEMDAR
Sürekli Adresi	: Sümer Mah. Alaca Sok. No: 16/1
Doğum Yeri ve Yılı	: BOLU – 1980
Yabancı Dil	: İngilizce
İlköğretim	: Yazılar İlköğretim Okulu 1991
Orta Öğretim	: Kız Meslek Lisesi 1994
Lise	: Süper Lise 1998
Lisans	: A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi,Sınıf Öğretmenliği Bölümü 2003
Yüksek Lisans	: A.İ.B.Ü. Sosyal Bilimler Fakültesi
Anabilim Dalı	: Eğitim Programları ve Öğretimi
Yayımları	:
Çalışma Hayatı	: 2004-2005 Bolu Canip Baysal İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmeni, 2005-2006 Yazılar İlköğretim Okulu İngilizce Öğretmeni olarak görev yapıp şuan Balıkesir İli, Dursunbey İlçesi, Güğü İlköğretim Okulunda sınıf öğretmeni görev yapmaktayım.